

Wrocław, 15 kwietnia 2019 r.

Załącznik 2.1_Autoreferat_w.j. polskim _Katarzyna Majbroda

Dr Katarzyna Majbroda
Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej
Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
Uniwersytet Wrocławski

Autoreferat

1. Dane – załącznik 1
2. Posiadane dyplomy i stopnie naukowe z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej
3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu
4. Wskazane osiągnięcie
  - 4.1. Publikacje
  - 4.2. Omówienie celu naukowego ww. prac
5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo badawczych
6. Informacje o działalności na rzecz nauki i kultury oraz osiągnięciach badawczych poza nauką
  - 6.1. Udział w międzynarodowych i krajowych projektach badawczych
  - 6.2. Ważniejsze konferencje krajowe i zagraniczne
  - 6.3. Udział w komitetach organizacyjnych konferencji; organizowanie seminariów, sesji tematycznych podczas konferencji
  - 6.4. Dydaktyka
  - 6.5. Staże i wyjazdy badawcze
  - 6.6. Członkostwo w organizacjach naukowych, kapitułach i redakcjach
  - 6.7. Nagrody i wyróżnienia, stypendia
  - 6.8. Promowanie nauki i badań naukowych, współpraca z mediami

---

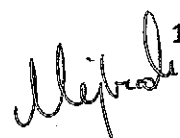
1. IMIĘ I NAZWISKO: Katarzyna Majbroda

2. POSIADANE DYPLOMY I STOPNIE NAUKOWE Z PODANIEM NAZWY, MIEJSCA I ROKU ICH UZYSKANIA ORAZ TYTUŁU ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

2004 – tytuł magistra filologii polskiej, Instytut Filologii Polskiej, Wydział Filologiczny, Uniwersytet Wrocławski, **tytuł pracy:** *W kręgu ciała, płci, tożsamości. Krytyka feministyczna we współczesnym literaturoznawstwie*, promotor: prof. dr hab. Wojciech Soliński.

2004 – praca licencjacka z zakresu etnologii *Między codziennością, mitem, magią. Wątki antropologiczne w prozie Olgi Tokarczuk* napisana w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Wrocławskiego pod kierunkiem prof. dr hab. Antoniego Kuczyńskiego.

W latach 2004-2009 doktorantka Studium Doktoranckiego Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego.

¹

2007 – tytuł magistra etnologii, Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej, Wydział Nauk Historycznych, Uniwersytet Wrocławski, tytuł pracy: *Człowiek, słowo, kultura. Wzajemne inspiracje i powinowactwa antropologii kulturowej i literaturoznawstwa*, promotor: prof. dr hab. Antoni Kuczyński.

W latach 2007-2011 roku doktorantka w Studium Doktoranckim Nauk o Kulturze Wydziału Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego (kierunek: etnologia i antropologia kulturowa).

2009 stopień doktora nauk humanistycznych; specjalność: literaturoznawstwo, Wydział Filologiczny, Uniwersytet Wrocławski, tytuł pracy: *Odmienna perspektywa w badaniach literackich. Wybrane zagadnienia i dyskurs feministycznej krytyki literatury w Polsce po 1989 roku*, promotor: prof. dr hab. Wojciech Soliński, recenzenci: prof. dr hab. Dorota Heck, prof. dr hab. Ewa Kraskowska.

Dysertacja w uzupełnionej i poszerzonej wersji została opublikowana w formie monografii pt.: *Feministyczna krytyka literatury w Polsce po 1989 roku. Tekst, dyskurs, poznanie z odmiennej perspektywy*, Kraków: Wydawnictwo Universitas, Seria: Modernizm w Polsce, 2012, ss. 612. (ISBN: 97883-242-2250-6).

Dodatkowe dyplomy:

2004 Dyplom ukończenia 2-letniego Studium Przygotowania Pedagogicznego Uniwersytetu Wrocławskiego.

2004 Dyplom ukończenia 2-letniego Kursu Specjalizacyjnego z Zakresu Edytorstwa w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego.

3. INFORMACJE O DOTYCHCZASOWYM ZATRUDNIENIU

Pracę dydaktyczną w jednostkach naukowych rozpoczęłam w 2004 roku jeszcze jako doktorantka w Studium Doktoranckim Wydziału Filologicznego UW. Moje dotychczasowe zatrudnienie przebiegało w następujący sposób:

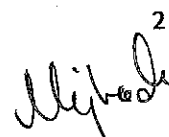
2004-2005 wykładowca w Kolegium Nauczycielskim im. G. Priamowicza we Wrocławiu (umowa-zlecenie).

2006-2010 wykładowca w Instytucie Filologii Polskiej, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław (umowa-zlecenie).

2008-2010 wykładowca w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław (umowa-zlecenie).

2010-2011 wykładowca w Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu (umowa-zlecenie).

2013-2014 adiunkt w Katedrze Antropologii Literatury i Badań Kulturowych, Uniwersytet Jagielloński, Kraków. Zatrudnienie w ramach stażu podoktorskiego FUGA 2 sfinansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych w ramach finansowania stażu po uzyskaniu stopnia naukowego doktora na podstawie decyzji numer DEC-2013/08/S/HS2/00198.

2

2011 – aktualnie adiunkt w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław.

4. WSKAZANE OSIĄGNIĘCIE

Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017 r. poz. 1789):

Powiązany tematycznie cykl publikacji pt.

Poznanie i praxis antropologii społeczno-kulturowej w optyce zwrotów i reorientacji. Wybrane teorie, metodologia i perspektywy badawcze

4.1. PUBLIKACJE

Cykl składa się z 2 monografii autorskich oraz 3 artykułów opublikowanych w czasopiśmie, które znajdują się na liście ERIH. Publikacje w układzie tematycznym:

4.1.1. ***Antropologia społeczno-kulturowa: dyskursy, koncepcje teoretyczne oraz praktyki badawcze w kontekście ruchu 'writing culture' oraz zwrotu interpretatywnego***

Katarzyna Majbroda, 2016, *Clifford Geertz's Interpretive Anthropology: Between Text, Experience and Theory*, Frankfurt am Main; Bern, Bruxelles; New York; Oxford; Warszawa; Wien: Peter Lang GmbH Internationaler Verlag der Wissenschaften, ss. 172, trans. I. Kołbon. Seria: (*Cross-Roads. Polish Studies in Culture, Literary Theory and History*, red. Ryszard Nycz, Teresa Walas) Recenzent wydawniczy: prof. dr hab. Michał Buchowski. (ISBN:978-3-653-05124-7) (ISSN: 2191-6179).

Katarzyna Majbroda, 2016, *Postmodernistyczne otwarcie w polskiej antropologii społeczno-kulturowej. Projekt urzeczywistniony? „Lud”* t. 100, s. 161-184.

4.1.2. ***Nowe wrażliwości antropologiczne: poznanie i praxis antropologii społeczno-kulturowej wobec aktualnego***

Katarzyna Majbroda, 2017, *Nowe polityki wrażliwości antropologii społeczno-kulturowej w kontekście dziedzictwa ruchu „writing culture”*, „Etnografia Polska” t. 61, z. 1-2 s. 185-208.

Katarzyna Majbroda, 2019, *W relacjach, sieciach, splotach asamblaży. Wyobrażenia antropologii społeczno-kulturowej wobec aktualnego*, Wrocław: Wydawnictwo Atut, ss. 380. Recenzenci wydawniczy: prof. dr hab. Michał Buchowski, dr hab. Marcin Brocki. (ISBN 978-83-7977-416-6).

3
Majbroda

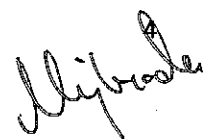
4.1.3. *Autoetnografia w kontekście zwrotu afektywnego i teorii sprawstwa Margaret Archer*

Katarzyna Majbroda, 2017, *Po pierwsze – człowiek. Autoetnografia w kontekście teorii sprawstwa Margaret Archer*, „Kultura i Społeczeństwo” t. 61, nr 3, s. 33-52.

4.2. **Omówienie celu naukowego/artystycznego ww. pracy/prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania**

Prezentowany cykl publikacji stanowi efekt wieloletniej pracy badawczej: źródłowej i analitycznej, będącej wynikiem dominującej części moich dotychczasowych zainteresowań naukowych, inspiracji teoretycznych i metodologicznych. Jest to rezultat moich obserwacji kondycji antropologii społeczno-kulturowej, jej sytuacji poznawczej oraz efekt refleksyjnej analizy wybranych nurtów, koncepcji teoretycznych i metodologicznych, a także perspektyw badawczych, które w ostatnich dekadach przeobrażeń dyscypliny rysują się jako wiodące. **W podejmowanych rozważaniach metateoretycznych w ramach praktykowanej przeze mnie ‘etnografii etnografii’ istotne miejsce zajmuje refleksyjno-krytyczny namysł nad poznaniem i sferą *praxis* rozwijaną w dyscyplinie, a także nad instrumentarium antropologicznym – dyscyplinowymi ‘ustrojstwami’ (koncepcja George’a E. Marcusa i Paula Rabinowa 2008), które kształtują wyobraźnię antropologiczną rozumianą przeze mnie jako ‘praktykowanie teorii’ (Pierre Bourdieu), ‘praktykowanie praktyk’ (Theodore Schatzky); a od pewnego czasu, jak pokazuję w książce *W relacjach, sieciach, splotach asamblaży. Wyobraźnia antropologii społeczno-kulturowej wobec aktualnego* (2019) omawianej w ramach niniejszego cyklu, jako ‘splątanie, relacyjne łączenie oraz laboratoryjne wytwarzanie’ terenów antropologicznych, procesu poznania oraz dyscyplinowej wiedzy.**

Trójdzielność niniejszego cyklu badawczego motywowana jest chęcią pokazania trzech wyrazistych kierunków, w których rozwijały się moje dotychczasowe badania i podejmowane analizy prezentowane jako główne w niniejszym cyklu: **1) Antropologia społeczno-kulturowa: dyskursy, koncepcje teoretyczne i praktyki badawcze w kontekście ‘writing culture’ oraz zwrotu interpretatywnego; 2) Nowe wrażliwości antropologiczne: poznanie i *praxis* antropologii społeczno-kulturowej wobec aktualnego; 3) Autoetnografia w kontekście teorii sprawstwa Margaret Archer.** Wątki badawcze realizowane w ramach tej triady z jednej strony, spaja oś tematyczna, którą jest zwrot literacki i interpretatywny dyscypliny, a także ich zmienne konceptualizacje i wartościowania obserwowane w dyskursie i praktykach antropologicznych; dziedzictwo tzw. ruchu *writing culture* i ‘eksperymentalny moment’ w dyscyplinie (Marcus, Fischer 1999). Z drugiej natomiast strony, wątki te pokazują wyraźną dynamikę moich założeń i perspektyw badawczych. Prezentowane w cyklu publikacje pokazują nie tylko przemiany, jakim ulegało na przestrzeni lat moje rozumienie diagnozowanych i wyjaśnianych przeze mnie aspektów epistemologicznych i metodologicznych antropologicznej *praxis*, lecz także poszerzanie się zakresu moich zainteresowań badawczych; zmianę teorii kontekstowych, kategorii badawczych, używanych przeze mnie narzędzi oraz kategorii analitycznych.

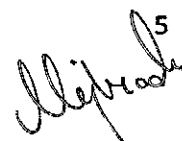

Ad. 4.1.1. Dekadę temu rozpoczynałam praktykowanie „etnografii etnografii” od badawczych analiz i rozpoznawczych wpływu zwrotu literackiego i interpretatywnego na antropologiczne koncepcje teoretyczne, założenia epistemologiczne oraz przeobrażenia o charakterze metodologicznym. Moje ówczesne analizy koncentrowały się wokół pytania: jak kształtuje się poznanie, wiedza i antropologiczna *praxis* pod wpływem reorientacji dyscypliny na literaturoznawstwo oraz wywiedzione z niej kategorie tj. tekst, literatura, narracja, translacja, dialog, autorka/autor, poetyka tekstu, gatunek oraz praktyki badawcze tj. interpretowanie, czytanie, przekładanie. Analizie poddałam także przebiegi i konsekwencje zwrotu interpretatywnego w antropologii społeczno-kulturowej, koncentrując się przy tym na jej wersji wypracowanej przez Clifforda Geertza.

Materiałem dla moich rozważań były na tym etapie zarówno rodzime, jak i światowe publikacje antropologiczne podejmujące założenia tych zwrotów w trybie metadyskursywnym oraz te, które stanowiły wyraz zinternalizowania powiązanych ze wspomnianymi zwrotami perspektyw badawczych, kategorii analitycznych oraz pojęć. Za niewątpliwą atut podejmowanych przeze mnie analiz dyskursywnych publikacji antropologicznych uważam mój filologiczny, literaturoznawczy warsztat pracy, który kształtował się w toku studiów magisterskich, a następnie doktoranckich w Instytucie Filologii Polskiej UW.

Ze względu na posiadane instrumentarium badawcze moje badania w zakresie szeroko rozumianej literaturyzacji antropologii społeczno-kulturowej prowadzone były z podwójnej perspektywy: literaturoznawczej i antropologicznej. Tym samym wypracowany przeze mnie sposób analizowania tekstów antropologicznych odsłaniał ich konstrukcję, styl, metafory oraz dyskursywne reprezentacje eksplorowanych antropologicznie zjawisk w sposób uwrażliwiający na pogłębione rozumienie kategorii literaturoznawczych w dyskursie i poznaniu antropologicznym. W tak zakreślonej ramie analitycznej z dużą uwagą przyglądałam się filologicznym kategoriom w użyciu antropologicznym oraz epistemologicznym, a także – co nie należy do częstych praktyk badawczych – metodologicznym konsekwencjom tych użyć. Wspomnianym eksploracjom towarzyszyła dostrzegana przez mnie potrzeba reinterpretacji i refutacji zastanych sposobów konceptualizowania zwrotu literackiego i interpretatywnego w dyscyplinie ze szczególnym zwróceniem uwagi na style recepcji antropologicznych koncepcji teoretycznych Clifforda Geertza, które uznałam za wartę zdynamizowania i przeorientowania w stronę niezauważonych lub nieeksponowanych wcześniej kategorii, zależności i wątków badawczych.

Większość analiz w tym zakresie przeprowadziłam podczas realizacji stażu **podoktorskiego FUGA 2** (w okresie od 1.10.2013 do 30.09.2014 r.) w ramach finansowania przez NCN stażu po uzyskaniu stopnia naukowego doktora na podstawie decyzji numer (DEC-2013/08/S/HS2/00198.) Projekt badawczy zatytułowany *Tekst, dyskurs, interpretacja. Literaturoznawcze kategorie badawcze w teorii i metodologii antropologii społeczno-kulturowej XX i XXI wieku* realizowałam w ramach stażu badawczego, który odbywałam w **Katedrze Antropologii Literatury i Badań Kulturowych Uniwersytetu Jagiellońskiego**; moim opiekunem merytorycznym był profesor dr hab. Ryszard Nycz. W ramach realizacji stażu uczestniczyłam w seminariach, wykładach, a także w innych formach działalności naukowej rozwijanej w KALiBL UJ, mając okazję do dyskusowania i problematyzowania wątków badawczych i rozpoznawczych, które miały istotny wpływ na kształt współtworzącej

5

niniejszy cykl monografii mojego autorstwa: *Clifford Geertz's Interpretative Anthropology. Between Text, Experience and Theory*. W książce tej przedstawiłam najważniejsze diagnozy i wnioski moich analiz, które sprowadzają się do 1) reinterpretacji zwrotu interpretatywnego w wersji zaproponowanej przez Geertza i pokazania, iż założenia antropologii interpretatywnej, które miały istotny wpływ na reorientowanie się antropologii lat 80. i 90. XX w. na kategorie literaturoznawcze i tekstowe rozumienie kultury (rzeczywistości), nie miały wyłącznie rodowodu filologicznego; zostały wzmocnione na fali recepcji dyskusji wokół tzw. ruchu 'writing culture'. Co więcej, w analitycznych krokach, które pokazują przede wszystkim w rozdziale II i IV omawianej książki, próbuję udowodnić, iż projekt antropologii interpretatywnej Geertza jest bardziej przedsięwzięciem semiotycznym (inspirowanym nurtem semiotyki pragmatysty Charles'a Sandersa Peirce'a) aniżeli 'tekstocentrycznym' czy 'literackim', co wyczytuje się zwykle z literalnie pojmowanych propozycji antropologa, zgodnie z którymi poznanie składa się z szeregu praktyk, tj. czytanie, przekładanie, interpretacja, pisanie – tworzenie określonych gatunków tekstów (rozdział 2: *Reading Clifford Geertz or unbearable lightness of overinterpretation in sociocultural anthropology*, rozdział 4: *In the circle of symbols, meanings and signs. Semiotic inspirations of interpretive anthropology*).

W rozdziale 5: *Parallel biographies: Clifford Geertz and Claude Lévi-Strauss* pokazuję zwykle niepodejmowane paralele między antropologią interpretatywną i strukturalną, ukazując je jako funkcjonujące obok siebie odmienne modele rozumienia i praktykowania dyscypliny biorące swój początek w inspiracjach formalnymi szkołami: semiotyką Peirce'a i strukturalizmem (semiologią) F. De Saussure'a.

Kolejnym wątkiem badawczym i analitycznym, który podjęłam w ramach tej części cyklu był nieeksponowany dotąd w ramach rodzimej antropologii **wpływ zwrotu interpretatywnego na remodelowanie badań empirycznych**. W rozdziale 6: *The impact of the interpretive turn on qualitative research methods, or influence of categories drawn from literary studies on anthropological research practices*, poświęconym temu zagadnieniu, powołując się na konkretne przykłady badań empirycznych oraz ich dyskursywne wykładanie, pokazuję, jak interpretatywizm na trwałe zmienił antropologiczne myślenie o poznaniu, celu badań empirycznych, terenie oraz w jaki sposób wyostrzył konceptualnie praktykę interpretacji, która stała się kluczowym narzędziem poznania, określając specyfikę metodologii badań jakościowych. Punktem wyjścia dla osadzonych w tej ramie rozpoznań była konceptualna analiza dyskursów antropologicznych oraz wysycanie z nich określonych kategorii literaturoznawczych, a także tych zaproponowanych przez Geertza, takich jak: opis gęsty, wiedza lokalna, etnograficzny konkrety, gatunki zmacone, które do pierwszej dekady XXI w. funkcjonowały w dyskursie badań jakościowych jako idiomatyczne, określając przebiegi poznania, sposoby rozumienia przedmiotu badań oraz strategie praktykowania antropologii.

W toku prowadzonych rozważań pokazałam, iż wiele spośród kategorii analitycznych i narzędzi badawczych, które wykorzystywane są w procesie badań empirycznych, a także na etapie opracowywania ich wyników, to pojęcia i metody o filologicznej, literaturoznawczej proveniencji; a tradycyjne metody badawcze poszerzyły się o m.in. o 'interpretację tekstu', 'analizę dyskursu', tworzenie *oral history*, analizę tropologiczną ze szczególnym uwzględnieniem kategorii metafory, *storytelling*. Jednocześnie dokonałam reinterpetacji

dotychczasowych, spetryfikowanych rozpoznań formułowanych przez adversarzy antropologii interpretatywnej, którzy podkreślali, iż jest to projekt odrywający dyscyplinę od rzeczywistości, gdyż zastępuje badania empiryczne refleksjami wokół tekstowej a zatem statycznej, zreifikowanej rzeczywistości. Wbrew tym rozpoznaniom w prezentowanej publikacji pokazuję, iż zwrot interpretacyjny miał niebagatelny wpływ na urefleksyjnienie oraz pogłębienie badań empirycznych, zwracając je w stronę konkretnego etnograficznego i opartych na zrozumieniu a nawet zażyłości relacji badaczy z ludźmi w terenie. Istotnym rozpoznaniem z punktu widzenia moich ówczesnych zainteresowań badawczych było to, że w ramach metodologii badań jakościowych zakłada się, iż po zwrocie literackim i interpretacyjnym badacze społeczni, w tym także antropolodzy, posiadają kompetencje tworzenia tekstów, które eksperymentują z gatunkiem, narracją, różnymi trybami przedstawienia, co umożliwia im dyskursywne wyrażenie złożoności eksplorowanych przez nich zjawisk.

Poszukując analogii wykorzystania tego instrumentarium w dyscyplinach ościennych, pokazuję wpływ antropologii interpretatywnej na praktykę badawczą i analizę tekstowych źródeł w historiografii, omawiając styl badawczy Roberta Darntona (Rozdział III: *Reception of 'thick description' in historiography. The case of Robert Darnton's The Great Cat Massacre*). Referowana monografia kończy się rozdziałem *Going beyond text. On the category of experience and emotions in anthropological cognition*, w którym podjęłam wątek znajdujący rozwinięcie w analizach dyskursywnych podjętych w ramach zainteresowań badawczych opisanych w II części niniejszego cyklu. We wspomnianym tekście, wychodząc od analizy dyskursu antropologicznego oraz wybranych publikacji antropologicznych pokazałam, iż z czasem zwrot literacki/tekstowy oraz interpretacyjny zaczęły być postrzegane w dyscyplinie jako niebezpiecznie tekstocentryczne, stając się negatywnym punktem odniesienia dla nurtów, takich jak: antropologia doświadczenia, antropologia emocji, antropologia sensoryczna, których przedstawiciele szukają nowych, również pozawerbalnych, dróg poznania antropologicznego opartych na kategoriach doświadczenia, przeżycia oraz sensorycznej percepcji rzeczywistości.

Rodzajem pomostu pomiędzy zagadnieniami podejmowanymi przeze mnie w ramach prezentowanych w tym cyklu publikacji jest problematyka związana z „postmodernistycznym otwarciem antropologii społeczno-kulturowej”, którą podjęłam, analizując publikacje polskich antropologów i antropolożek w kontekście światowych debat postmodernistycznych. Swoją koncepcję wpływu postmodernizmu na rodzimą dyscyplinę przedstawiłam w tekście: *Postmodernistyczne otwarcie w polskiej antropologii społeczno-kulturowej. Projekt urzeczywistniony?* „Lud” 2016, t. 100, s. 161-184. Zasadnicza część przedstawionych w nim rozważań dotyczy postmodernizmu „po polsku”, choć oczywiste jest, że przynajmniej do połowy lat 90. XX wieku rodzima dyscyplina kształtowała swoją zróżnicowaną wewnętrznie postać w toku przyspieszonej recepcji koncepcji teoretycznych formułowanych w antropologii światowej nawet dwie dekady wcześniej.

Pytania, na jakie próbuję odpowiedzieć w tym artykule dotyczą następujących kwestii:

- 1) Jakie warunki hamowały postmodernistyczne otwarcie polskiej etnologii w latach 70. i 80. XX wieku, sprawiając, że dopiero u progu lat 90. coraz częściej obserwujemy zainteresowanie tym stylem myślenia.
- 2) Jaka infrastruktura naukowa umożliwiła polskiej antropologii dyscyplinowe otwarcie?

W jakich kontekstach epistemologicznych i metodologicznych kształtował się postmodernizm „po polsku”? Podstawowymi narzędziami analitycznymi wykorzystanymi przez mnie na etapie badań poprzedzających powstanie referowanego tekstu była 1) analiza dyskursów antropologicznych – zarówno tych, które powstały w postmodernistycznej ramie w toku internalizacji idiomów tego nurtu, jak i wypowiedzi o charakterze metaantropologicznym, a także tekstów zawierających krytykę postmodernizmu. 2) Krytyczna, retroaktywna lektura antropologicznych tekstów z przeszłości prowadzona wedle nowych wątków interpretacyjnych.

W omawianym artykule, analizując przemiany zachodzące w rodzimej dyscyplinie lat 80 i 90. XX w., przekonuję, iż polska etnologia doświadczała w tym czasie „swojskiego postmodernizmu” na gruncie wyczerpywania się możliwości eksplanacyjnych tradycyjnej etnografii. Transformacja ustrojowa sprzyjała natomiast przyswajaniu przez rodzimą antropologię koncepcji i teorii tam wypracowanych, co dokonywało się w znacznej mierze za sprawą coraz bardziej dostępnych, czytanych i tłumaczonych publikacji. Postmodernistyczne otwarcie polskiej etnologii rozpoczęło się na początku lat 90. XX wieku, splatając się z jej coraz wyraźniejszą antropologizacją. Proces przyswajania „właściwego” postmodernizmu miał co najmniej dwa etapy; wydaje się, że pierwsza faza osvajania się z tym zjawiskiem polegała przede wszystkim na recepcji zachodnich publikacji poświęconych tej tematyce i próbie ich popularyzacji w polskim środowisku naukowym.

Drugi etap, na którego analizie i przedstawieniu koncentruję się w publikacji, polegał natomiast na stopniowym oswojeniu się dyscypliny z postmodernizmem, co przybierało formę negocjacji między zachodnim prądem umysłowym a rodzimymi realiami. Wskazując na konsekwencje postmodernistycznego otwarcia dyscypliny, podkreślałam: 1) reinterpretację poznania w antropologii, remodelowanie koncepcji teoretycznych oraz kategorii badawczych. 2) emancypacyjny wymiar otwarcia postmodernistycznego – potencjał wyzwalający dyscyplinę zarówno z „etnografizmu”, jak i z teorii, które na fali transformacji okazały się zbyt ciasne dla jej coraz szerszych horyzontów poznawczych; 3) demitologizację zastanych teorii, odsłanianie ich uwikłania oraz światopoglądowych sympatii. We wnioskach sformułowanych w referowanym wątku badawczym podkreślałam, iż inspiracje płynące z postmodernizmu nie wpływały na stabilizację i reprodukcję dotychczasowych praktyk antropologicznych, ale wręcz przeciwnie, niosły ze sobą potrzebę ponownej ich reinterpretacji w kontekście epistemologicznym i metodologicznym; wiązały się także z koniecznością przemyślenia społecznych, kulturowych i geopolitycznych kontekstów antropologicznej *praxis*.

Ad. 4.1.2. Nowe wrażliwości antropologiczne: poznanie i *praxis* antropologii społeczno-kulturowej wobec aktualnego

Na II część prezentowanego cyklu badawczego składają się publikacje, w których koncentruję swoją uwagę na wieloaspektowym omówieniu kondycji antropologii aktualnego. Zarówno jej nazwę (*anthropology today*), jak i główne założenia wywodzę z projektu dyscypliny zaproponowanego przez Paula Rabinowa (2003), znacznie go modyfikując w toku reinterpretacji oraz odniesień do przeobrażeń dyscypliny, które dostrzegam i analizuję w relacjach z różnymi propozycjami teoretycznymi i metodologicznymi w kontekście wybranych współczesnych stylów rozwijania antropologicznej *praxis*. Rozważania podjęte

w tej części lokuję w kontinuum przeobrażeń antropologii społeczno-kulturowej, które w prezentowanym cyklu rozpoczynają się wraz ze zwrotem tekstowym/literackim i interpretatywnym. Moja uwaga koncentruje się w tym obszarze badawczym na wyraźnym ewoluowaniu dyscypliny **od tzw. eksperymentalnego momentu w dyscyplinie** postulowanego i w pewnym stopniu realizowanego u schyłku lat 80. XX w. **do antropologii aktualnego** zwłaszcza w tym jej wymiarze, który wiąże się z coraz większym znaczeniem **laboratoryjnego modusu pracy, poznaniem opartym na inwencji, kreatywności oraz łączeniem zarówno elementów podlegających poznaniu, jak i kategorii analitycznych, metod i narzędzi badawczych.** Tym samym analizowaną przeze mnie w II części cyklu kondycję antropologii aktualnego **postrzegam i diagnozuję jako odroczone w czasie eksperymentalny moment w dyscyplinie**, którego przejawy obserwuję i badam (nierzadko *in statu nascendi*) przede wszystkim w polskiej antropologii, sięgając do kontekstów antropologii światowej. Ta zmienna perspektywa przyjęta w toku analiz i rozważań opisywanych w tym wątku badawczym wydaje się zasadna, zgodnie z założeniem, według którego polska antropologia jest dzisiaj produktem lokalnego kontekstu kulturowego oraz przemian i trendów intelektualnych obserwowanych w nauce światowej.

Wątki badawcze składające się na tę część cyku koncentrują się wokół 3 głównych zagadnień: 1) **Konceptualizacji poznania antropologicznego** w kategoriach ‘nowych wrażliwości poznawczych’ oraz ‘wyobraźni antropologicznej’ rozumianej nie tylko jako rezerwuuar koncepcji, pojęć i dyskursów, ale przede wszystkim w sposób działaniowy, w trybie dyscyplinowego instrumentarium poznawczego oraz antropologicznych ustrojstw (Rabinow, Marcus 2008). 2) **Laboratoryjnym modusie rozumienia poznania oraz rozwijania eksperymentalnych praktyk badawczych – odroczonej realizacji założeń tzw. eksperymentalnego momentu w antropologii.** 3) **Krytycznym przekroczeniu przez antropologię dziedzictwa ruchu *writing culture* i reorientacji na ontologię relacyjną, nowy materializm, STS, posthumanizm oraz kategorie afektu i asamblażu.**

Ważnym kontekstem analizowanych przez mnie nurtów badawczych współtworzących antropologię aktualnego takich, jak: **etnografia przed-tekstowa, antropologia środowiska, krajobrazu, etnografia wielogatunkowa (obejmująca swoim poznaniem byty ludzkie i poza-ludzkie, obiekty materialne oraz technologiczne postrzegane i analizowane w relacyjnym powiązaniu)** są zmiany, jakie następowały w dyscyplinie w toku kolejnych jej reorientacji oraz strategie poszukiwania nowych dróg poznania wytyczanych tropem zwrotu działaniowego, doświadczeniowego, afektywnego oraz tzw. ontologicznego. Dla dostrzeżonych i analizowanych przeze mnie nurtów koncepcje opisane w I części cyklu stanowią uhistorycznione już zjawisko – pewien wyrazisty etap w procesie przeobrażeń antropologicznego poznania i powiązanej z nim *praxis*. Nurty badawcze, koncepcje teoretyczne oraz powiązane z nimi dyskursy, których analizą zajęłam się w ramach prezentowanej tu części cyklu niejednokrotnie kształtują swoją postać w trybie negatywnego odniesienia do wspomnianego dziedzictwa, z czym wiąże się jego krytyczna reinterpretacja oraz wyraźne przekroczenie.

W artykule pt. *Nowe polityki wrażliwości antropologii społeczno-kulturowej w kontekście dziedzictwa ruchu "writing culture"*, „Etnografia Polska” 2017, t. 61, z. 1-2, s. 185-208, który postrzegam jako kolejny pomost między przedstawianymi w niniejszym cyklu

badaniami, dokonuję reinterpretacji i zarazem uzupełnienia swoich dotychczasowych rozważań o kontekstach i konsekwencjach zwrotu literackiego/tekstualnego i interpretatywnego w antropologii. Bezpośrednim impulsem dla przedstawionych w tym artykule rozważań są refleksje dotyczące dziedzictwa książki *Writing Culture. The Poetics and Politics of Ethnography* (1986) sformułowane przez George'a Marcusa, Paula Rabinowa, Tobiasa Reesa oraz Jamesa D. Faubiona zawarte w książce *Designs for an Anthropology of The Contemporary* (2008), a także widziane z perspektywy ponad trzech dekad konsekwencje tzw. eksperymentalnego momentu dla współczesnej kondycji antropologii, przedstawione w artykułach składających się na publikację pt. *Writing Culture and The Life of Anthropology* (Starn 2015). Pojęcie „nowej wrażliwości” nauk humanistycznych i społecznych uprawianych na przełomie lat 60. i 70. XX wieku, wyniesione na fali kontrkultury, ruchów lewicowych oraz pierwszych dekad procesu dekolonizacji, konceptualizuję jako rodzaj współczesnej aksjologicznej ramy interpretacyjnej, w której mieszczą się założenia krytyki kulturowej, antropologii zaangażowanej, aktywizmu, badań w działaniu, a także powiązane z nimi praktyki dyskursywne.

Narodziny nowej wrażliwości antropologicznej osadzam w projekcie antropologii jako repatriacji krytyki kulturowej (Marcus Fischer 1999) i wiązę z potrzebą ponownego przemyślenia i zredefiniowania pojęć i kategorii takich jak: reprezentacja etnograficzna, *fieldwork*, a także samo pojęcie kultury. W tekście tym pokazuję, iż narzędzia filologiczne oraz literaturoznawcze tryby analizy tekstów antropologicznych stanowią warsztatową podstawę wspomnianego krytycznego namysłu nad kontekstami *praxis*, zaznaczając, iż wychodzi on wprawdzie od uważnej lektury tekstu, ale przekracza granice tekstualności, stając się podstawą krytyki wymierzonej w określone porządki kulturowo-społeczne.

Rdzeń II części prezentowanego cyklu stanowi monografia pt. *W relacjach, sieciach, splotach asamblaży. Wyobrażenia antropologii społeczno-kulturowej wobec aktualnego* (2019) będąca wyraźną kontynuacją moich zainteresowań badawczych, wpisując się w kontinuum analiz i refleksji wokół poznania i *praxis* antropologii rozwijanych przeze mnie w ramach rozważań metaantropologicznych. W autorefleksyjnym oglądzie, pozycjonując siebie wobec prezentowanego w ramach niniejszego cyklu zakresu badawczego, postrzegam tę książkę jako bezpośrednią kontynuację poprzedniej; zaczyna się bowiem w miejscu, w którym kończyły się rozważania zawarte w monografii *Clifford Geertz's Interpretative Anthropology. Between Text, Experience and Theory* (2016).

Zagadnienia przedstawione w *W relacjach, sieciach, splotach asamblaży...* osadzam, jak zaznaczałam wyżej, w ramach projektu antropologii aktualnego, w kształcie zaproponowanym przez Paula Rabinowa, ale znacznie go modyfikuję w toku reinterpretacji, odnosząc się do przeobrażeń dyscypliny, które dostrzegam i poddaję refleksyjnej analizie w tytułowych relacjach oraz splotach z różnymi propozycjami teoretycznymi i metodologicznymi, a także w kontekście analizowanych praktyk badawczych rozwijanych w różnych, nierzadko mobilnych terenach.

W wielu miejscach tej książki pokazuję i podkreślam, że antropologia społeczno-kulturowa nie przekracza swoich ograniczeń i momentów bezradności poznawczej wedle logiki radykalnych cięć epistemologicznych, ale w splotach i na przecięciach różnych perspektyw, dyskursów i metod badawczych, w procesie praktykowania wielu teorii, co uniemożliwia prostą

kumulację dyscyplinowej wiedzy. Rozwój antropologii to wahadłowe powroty do określonych koncepcji i pojęć oraz futurologiczne przekroczenia zastanych dyskursów oraz dyscyplinowej wiedzy, które zachęcają do podjęcia refleksji na temat krystalizujących się niemalże *in statu nascendi* stylów praktykowania antropologii. Innymi słowy, wiele z teorii uznawanych obecnie za przebrzmiałe, nieadekwatne, nieprzystające do współczesności, ma szansę na swój renesans w nowych kontekstach kulturowo-społecznych oraz w retroaktywnych użyciach epistemicznych. Ważnym elementem książki są refleksyjne analizy współczesnych stylów uprawiania antropologii, które przeprowadzam na podstawie (głównie rodzimych) publikacji antropologicznych powstałych w ostatnich latach (nierzadko niemalże *in statu nascendi*).

W I rozdziale *Posthumanizm i ontologia relacyjna jako wyzwanie dla wyobraźni antropologicznej oraz dyscyplinowej praxis* opisuję i analizuję wybrane wątki posthumanizmu oraz ontologii relacyjnej, które, jak pokazuję w różnych miejscach książki, w wyraźny sposób wpływają na poznanie i *praxis* antropologii aktualnego, profilując nowe pola badawcze oraz uzupełniając instrumentarium antropologiczne o nowe kategorie i pojęcia, tj. np. afordancja, afekt, asamblaż, abdukcja, doświadczenie, eksperyment, krajobraz kulturowy, posthumanizm, laboratorium, kolektyw, sieć, splot, środowisko, naturo-kultura. Rozdział ten w znacznej mierze stanowi konceptualne wprowadzenie do analiz i rozważań podejmowanych w dalszej części książki, w której analizuję wyraziste sposoby praktykowania antropologii w kontekście wybranych koncepcji teoretycznych wywiedzionych z nauk społecznych i humanistyki i z tzw. nowej humanistyki, by wskazać na inspiracje kształtowania się wyobraźni antropologii aktualnego. Konteksty te sięgają różnych nurtów intelektualnych, a najwyrazistsze z nich to: omawiany w tym rozdziale posthumanizm i ontologia relacyjna, nowy materializm, a także rozwijane w dalszych rozdziałach: teoria afordancji Jamesa Gibsona, teoria systemów Niklasa Luhmanna oraz semiotyka Charlesa Sandersa Peirce'a.

W II rozdziale: *Laboratorium antropologiczne: współpraca, współmyślenie, model poznania* analizuję współczesne style praktykowania antropologii w kontekście laboratorium konceptualizowanego jako modus *praxis*. Punktem wyjścia podjętych przeze mnie analiz są publikacje antropologiczne opisujące metody, techniki, narzędzia oraz perspektywy badawcze używane w ramach konkretnych badań empirycznych. Nie konceptualizuję ich w kategoriach gatunków powstałych w trybie refleksji *post-fieldwork*, ale jako **teksty-laboratoria**, starając się z nich wydobyć **zakumulowany w ich strategiach opisu i przedstawienia proces badawczy; negocjowanie i wytwarzanie terenu oraz stopniowe produkowanie antropologicznej wiedzy**. Tym samym stanowią one dla analiz i rozważań, które podejmuję **tereny w ruchu i relacjach**. Niemalże wszystkie spośród przywoływanych w tej książce publikacji, których wątki są splecione ze sobą w różnych konfiguracjach, **stanowią przykłady terenowych i konceptualnych zmagania nie tylko z przedmiotem badań, dotychczasową wiedzą antropologiczną, ale również z określonymi metodami, technikami i narzędziami badawczymi**. W toku ich analizy **proponuję reinterpretację tradycyjnie definiowanych metod jakościowych, przekraczając ich interpretacyjny charakter**. Pokazuję ponadto, iż zwroty literacki i interpretacyjny, które na trwale odcisnęły się zarówno w antropologicznej wyobraźni, jak i w przestrzeni *praxis*, **remodelując interpretacyjnie praktyki badawcze, są obecnie w dyscyplinie w wyraźny sposób przekraczane zgodnie z założeniami szeroko rozumianego relacjonizmu, którego wykładnie stanowią istotny wątek rozważań**

przedstawionych w tej książce. W publikacji tej pokazuję bowiem coraz wyraźniejszą, laboratoryjną i eksperymentalną naturę praktykowania antropologii, co wiąże się z dostrzeganą zmianą w konceptualizowaniu poznania oraz terenu – do którego coraz rzadziej po prostu się „wchodzi”, a coraz częściej wytwarza się go, buduje, a on sam powstaje w interakcjach badaczy z partnerami w terenie, w procesie wypracowywania i używania instrumentarium antropologicznego, w toku dynamicznego „**praktykowania praktyk**”, które nie są gotowe do użycia, ale powstają w miarę rozwijania *praxis*.

W rozdziale III. **Dygresja o transferze koncepcji i translacji pojęć: *agencement*, *assemblage*, *asamblaż*** pokazuję, iż w poznaniu projektowanym jako szereg inwencji epistemicznych i metodologicznych zyskuje na popularności pojęcie asamblażu, podpowiadając dyscyplinowej wyobraźni możliwości wizualnego przedstawienia złożonej, nieuchronnie relacyjnej, heterogenicznej natury rzeczywistości oraz jej procesów i zjawisk. Kategorię asamblażu, podobnie, jak omawianą w książce kategorię afektu, wywodzę z filozofii Gilles’a Deleuze’a i Félix’a Guattari’ego, czytających *Etykę* Barucha Spinozy, których myśl, a także obrazujące jej meandry liczne metafory, okazują się, jak przedstawiam w różnych miejscach książki, niezwykle inspirujące nie tylko dla funkcjonujących w antropologii kategorii analitycznych, tj. wspomnianego już asamblażu i afektu, lecz także dla istotnych założeń koncepcji antropologii aktualnego Rabinowa, np. dla pojęcia ustrojstwa (*contraption*) wprowadzonego do dyskursu antropologicznego przez G.E. Marcusa i P. Rabinowa przedstawionego w *Designs for an Anthropology of the Contemporary* (2003). Analizy tych pojęć, a przede wszystkim ich translacji, zapożyczeń i wędrowek w różnych przestrzeniach teorii odsłaniają złożoną naturę kategorii analitycznych, które funkcjonują w antropologicznym dyskursie, wpływając na zmiany dostrzegane zarówno w sposobach rozumienia dyscyplinowego poznania, jak i w antropologicznych praktykach badawczych.

W rozdziale IV. **Doświadczenie i doświadczanie jako źródło wiedzy i podstawa antropologicznej praxis** analizuję renesans kategorii ‘doświadczenia’ i ‘doświadczania’ w dyskursie i praktykach antropologicznych, przypominając kilka koncepcji teoretycznych istotnych dla współczesnego rozumienia tych kategorii w przestrzeni antropologii (m.in. J. Dewey, M. Merleau-Ponty, R. Rorty, V. Turner, A. Pałubicka, J. Kmita, G. Godlewski). W rozdziale analizuję założenia i konteksty pojawiania się etnografii przed-tekstowej będącej wyrazistym przykładem stylu badawczego, dla którego doświadczenie pozostaje kluczową kategorią poznania i organizowania wiedzy antropologicznej. Istotnym kontekstem wyłaniającym się z tej analizy jest negacja pryncypalnych założeń tekstualizmu i interpretatywizmu w poznaniu antropologicznym. Jednocześnie przekonuję, iż w ramach antropologii aktualnego nastąpiła wyraźna zmiana polegająca na tym, iż podobnie jak kategoria *kultury* (Bauman 2012, Nycz 2017) i *człowieka* (Ingold 2014) *doświadczenie* jest konceptualizowane jako działanie, *praxis*. W rozdziale tym zastanawiam się, czego wyrazem jest ten, nie tylko przecież nazewniczy, eksperyment; czemu służy czasownikowe, czynnościowe, działaniowe ujmowanie człowieka, doświadczenia i kultury? Pokazuję przy tym, iż coraz częściej proces poznania jest oksymoronicznie określany jako „praktykowanie praktyk”, które przekracza kontemplacyjną pozycję zajmowaną względem rzeczywistości przez badaczy i kieruje uwagę na inwencyjny, dynamiczny proces wypracowywania kategorii i narzędzi badawczych w toku antropologicznego poznania.

W rozdziale V. **Antropologiczne poznanie w świecie więcej niż-ludzkim** koncentruję się na nowych, tzw. relacyjnych nurtach antropologicznych, tj. antropologii środowiska, natury, krajobrazu, lasu, na etnografii wielogatunkowej, pokazując, w jaki sposób ontologia relacyjna, posthumanizm i nowy materializm profilują cele poznania antropologicznego oraz rozumienie procesu poznania i powstającej w jego toku wiedzy. Znaczną część uwagi poświęcam kategorii krajobrazu kulturowego, kontekstom jej pojawiania się w badaniach i analizach antropologicznych. Pokazuję przy tym zarówno nowe narzędzia i techniki badawcze wypracowywane w ramach antropologicznych nurtów relacyjnych, jak i retroaktywne zastosowania kategorii i pojęć z przeszłości, które, jak dowodzę, powracają w nowych kontekstach epistemicznych. W rozdziale analizuję renesans semiotyki w modelu wypracowanym przez Ch.S. Peirce'a, koncentrując się przy tym na kategorii semiozy, wnioskowania abdukcyjnego oraz na rozumowaniu diagramatycznym, które stanowią metody poznania w analizowanych przeze mnie nurtach badawczych. Zwracam uwagę na powrót do teorii afordancji środowiskowych Jamesa Gibsona i pokazuję sposoby jej aplikacji do badań antropologicznych. Ważnym kontekstem rozwijania praktyk antropologicznych przedstawionych w tym rozdziale jest wyraźne, artykułowane wprost przez antropolożki i antropologów przekraczanie założeń antropologii interpretatywnej w poszukiwaniu nowych, bardziej adekwatnych narzędzi i technik badawczych pozwalających na „praktykowania abdukcji w świecie o nieograniczonych afordancjach” (Hastrup 2018). **W kontekście analizowanych praktyk badawczych osadzonych w różnych teoriach kontekstowych zwracam uwagę na konieczność zredefiniowania i amplifikacji kategorii określających do niedawna rdzeń metody etnograficznej, tj. partycypacji i obserwacji uczestniczącej.** Jak przekonuję, ponownej refleksji wymaga również pojęcie obiektywności i intersubiektywności, gdyż jak pokazywałam w rozdziale poświęconym laboratorium jako modusowi *praxis* – jednym z istotnych wymiarów poznania antropologicznego jest obserwacja obserwacji (Luhmann).

Przedstawione przeze mnie style i nurty praktykowania antropologii prowadzą do epistemologicznych i metodologicznych przesunięć, problematyzując przy tym kategorię defamiliaryzacji uznawaną dotąd za jedną z podstawowych kategorii organizujących poznanie antropologiczne. W książce podejmuję próbę **defamiliaryzacji defamiliaryzacji**, pokazując, iż propozycje poznania, które analizuję i omawiam idą o krok dalej. Wedle poczynionych przeze mnie rozpoznań współczesność, którą nazywam za Rabinowem aktualnym, nie jest dostępna wyłącznie w poznaniu opartym na formule defamiliaryzacji, choć czynienie różnicy i gest odróżniania się jest w formułę tego poznania wpisany (Marcus, Fischer 1986, s. 137–138; zob. Mouff 2015). Idzie przy tym, jak staram się pokazać, bardziej o denaturalizowanie tych połączeń i ich umiejscowienia na przecięciu tego, co lokalne z globalnym, naturalne z technologicznym, etyczne z politycznym, aniżeli o „dziwienie się światu”. Drugi z kontekstów zachęcających do defamiliaryzacji defamiliaryzacji stanowią analizowane przeze mnie przykłady praktykowania antropologii aktualnego, które przekraczają kategorię defamiliaryzacji na rzecz familiaryzacji, co pokazują omawiane przeze mnie nurty relacyjne oraz antropologia, którą proponuję nazwać **afirmatywną**, a także antropologiczne analizy zmierzające do poznania **afektywnych poetyk społecznych** „Efekt bliskości”, który zdaje się dominować w tych antropologicznych praktykach poznawania rzeczywistości, przełamuje

obcość rzeczywistości, a proces poznania określany jest raczej w kategoriach **współzamieszkiwania, przyjaźni, zażyłości, wzajemności, bliskości i familiarności.**

W rozdziale VI: **Antropologia afirmatywna – w stronę afektu, troski i krytycznej nadziei** analizuję badania antropologiczne, dla których kluczowymi kategoriami analitycznymi są emocje oraz afekt. Przedstawiam etymologię tego pojęcia i drogi jego zapożyczeń, pokazując, iż istotą kategorii afektu jest relacyjność. W ramach rozważań zawartych w tym rozdziale, w nawiązaniu do M. Herzfelda (2007) wprowadzam i definiuję kategorię **afektywnej poetyki społecznej**, która, jak przekonuję, stanowi coraz wyraźniejszy przedmiot antropologicznych analiz zwróconych ku badaniu mechanizmów i kontekstów powstawania różnego rodzaju wspólnot emocjonalnych. W drugiej części rozdziału, w nawiązaniu do diagnozy *dark anthropology* Sherry Ortner (2016) wprowadzam kategorię antropologii afirmatywnej, wydobywając wyraziste cechy tego stylu praktykowania antropologii i jednocześnie postawy etycznej w toku analizy konkretnych stylów badawczych oraz ram ideowych, w których są osadzone.

Mając na uwadze dyskusje, jakie trzy dekady temu toczyły się w dyscyplinie wokół kryzysu reprezentacji, podkreślam że antropologia wciąż posiada narzędzia kreowania i dyskursywnego utrwalania określonych przedstawień i możliwość wytwarzania ram aksjologicznych, w których zostaną zobaczone określone społeczności. Antropologia afirmatywna przełamuje zatem „ciemną antropologię” diagnozowaną przez Ortner, zmieniając perspektywę, przesuwając punkty widzenia co pozwala antropologom i antropolożkom na zobaczenie sprawstwa i samostanowienia tam, gdzie dotąd dostrzegano bierne, podporządkowane, niezdolne do działania ofiary przemocy kolonialnej czy też transformacji ustrojowych oraz globalnego procesu modernizacji.

Projektując kształt antropologii afirmatywnej przełamuję zasadę, zgodnie z którą w dominującym przez lata ujęciu, uwaga antropologów koncentrowała się albo na wykluczonych i podporządkowanych, albo, choć znacznie rzadziej, na dominujących i wykluczających (Nader 1969). W perspektywie afirmatywnej i afirmującej oś uwagi biegnie w poprzek tego hierarchicznego układu, co powoduje, że analizy antropologiczne koncentrują się na splotie podporządkowującego i podporządkowanego, gdyż tak należałoby widzieć konceptualnie przedstawianą sytuację „podporządkowanych” i „biernych”, jest ona bowiem wynikiem współzależności wielu czynników oraz splotem różnych interesów i punktów widzenia.

W zakończeniu książki, podsumowując zamieszczone w niej analizy i rozpoznania dotyczące instrumentarium antropologii aktualnego oraz rozwijanej w jej ramach *praxis*, podkreślam, iż ruch i mobilność badaczy oraz terenów nie wyczerpują idiomatycznych kategorii dostrzeganych zarówno na poziomie dyskursywnym, jak i w praktyce badawczej, gdyż, jak pokazuję, coraz wyraźniejsza w antropologicznej *praxis* jest **kategoria relacyjności** wiążąca osoby, zjawiska, wydarzenia, procesy w heterogeniczne układy, które w toku poznania przybierają postać tymczasowych całości.

W świetle powyższych rozpoznań, w kontekście teorii praktyki Pierre'a Bourdieu (2007), w świetle socjologii praktyk Theodore'a Schatzki'ego (2002), po uwzględnieniu założeń ontologii relacyjnej (Latour 2010; Lezaun, Woolgar 2013), filozofii relacji (Serres 2007, 2008), w kontekście teorii materialnego związania (*material engagement*) (Malafouris 2012) mając na uwadze style praktykowania antropologii aktualnego przedstawione w tej książce, w reinterpretującym nawiązaniu do projektu etnografii wielostanowiskowej George'a Marcusa (1995), proponuję poszerzenie antropologicznego instrumentarium o kategorię **etnografii transrelacyjnej**, która pozwalałaby na ukazanie badanych zjawisk w ich splotach, relacjach oraz zależnościach od różnych kontekstów i determinant. W swojej argumentacji pokazuję, iż koncepcja etnografii transrelacyjnej wychodzi również naprzeciw nurtom relacyjnym, m.in. antropologii środowiska, etnografii wielogatunkowej, *Science and Technology Studies* (STS). Transrelacyjność tej metody badawczej podkreśla umiejętność dostrzegania w rzeczywistości heterogenicznych, emergentnych układów – pól badawczych składających się z ludzi i nie-ludzi, bytów materialnych, środowiska, klimatu, atmosfery, procesów społeczno-kulturowych i technologii, tak, by zobaczyć i wyjaśnić wielorakie powiązania i współzależności tych elementów.

Z przedstawionych w tej książce rozważań wyłania się antropologia, którą postrzegam jako **praktykę demokratyzacji wiedzy**. Proponuję przy tym, by rozumieć ją jako strategię uznania zarówno oddolnych punktów widzenia, jak i tych, które zgodnie z założeniami nowej ontologii oraz filozofii relacji przypisuje się bytom poza-ludzkim, technologicznym i materialnym, by włączać je do analiz i dyskursów naukowych. Ze wspomnianą strategią poznawczą wiąże się stwarzanie przestrzeni dyskusji opartej na agonie (Mouffe 2015), ale nie antagonizmie, a zatem tworzenie warunków konfrontacji różnych, czasem wykluczających się dyskursów. Tylko w ten sposób, jak pokazuję w książce, poszczególne koncepcje światopoglądowe i badawcze mają szansę na krytyczne przeformułowywanie swoich założeń w kontakcie z kłopotliwymi dla siebie argumentami, a antropologiczna wyobraźnia, dyscyplinowe ustrojstwo rozwijać się może zgodnie z dynamiką krytycznych i twórczych nawiązań, splotów i relacyjnych przewartościowań.

Ad. 4.1.3. Wątki badawcze realizowane w ramach prezentowanego cyklu domykam rozważaniami na temat kategorii autorefleksyjności i **autoetnografii**, które wiążę z potrzebą nieustannego pozycjonowania badaczek i badaczy względem terenu, koncepcji teoretycznych, metod i narzędzi badawczy, a także używanych kategorii analitycznych i dyskursów. Rozważania na ten temat przedstawiłam w artykule *Po pierwsze – człowiek. Autoetnografia w kontekście teorii sprawstwa Margaret Archer*, „Kultura i Społeczeństwo” 2017, t. 61, nr 3, s. 33-52. Perspektywa, którą przyjmuję w tym tekście, koncentruje się nie tyle na rozważaniach wokół poszczególnych modeli autoetnografii; nie tyle stara się oświetlić miejsce tego zwielokrotnionego nurtu w dyscyplinie akademickiej, ile próbuje pokazać autorefleksyjność jako powszechną, immanentną właściwość antropologii, która warunkuje samowiedzę badaczek i badaczy, umożliwia dokonywanie świadomych wyborów epistemologicznych i metodologicznych, wpływając na przebiegi antropologicznej *praxis*, a także na dynamikę i przemianę dyscypliny. W omawianym tekście sięgam do teorii sprawstwa Margaret Archer, która nie była dotąd adaptowana do rozważań antropologicznych, przekonując, iż świadoma

refleksyjność jest siłą antropologii i niezbywalną praktyką sprawczych antropologicznych podmiotów, dzięki której wywierają one rzeczywisty wpływ na przebiegi badań empirycznych oraz kształty budowanych koncepcji teoretycznych.

Jeszcze do niedawna większość rozważań o autoetnografii lokowała ten rodzaj praktykowania dyscypliny w nurcie zwrotu interpretatywnego oraz tekstualnego antropologii, przedstawiając ją w kategoriach wyraźnego przejawu wzmożonej refleksyjności badaczek i badaczy, biorącej swój początek z krytycznych analiz poetyk i polityk piśmiennictwa antropologicznego. Mając na uwadze nieusuwalność i immanentny charakter autorefleksji badawczej, proponuję, by rozważać autoetnografię nie w kategoriach ekskluzywnego gatunku piśmiennictwa antropologicznego, ale jako egalitarny projekt epistemologiczny i aksjologiczny zarazem, zgodnie z którym kluczowe kategorie refleksyjności i sprawstwa są podstawą praktykowania antropologii, wyznaczając pryncypia poznania *per se*.

5. OMÓWIENIE POZOSTAŁYCH OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO-BADAWCZYCH

Wątek tematyczny opisany przez mnie w I części cyklu poddawałam refleksji także w publikacjach, których nie włączam do cyklu, m.in. w artykule *Between science and literature: the literary turn in socio-cultural anthropology*, w: *Middle grounds, ambiguous frontiers, and interculturale spaces*, ed. by Aleksander Posern-Zieliński, Lech Mróz, Poznań: Instytut im. Oskara Kolberga: Bonami, 2014, s. 193-214. oraz w tekście *Na pograniczu antropologii i literatury: samo(roz)poznanie jako konsekwencja zwrotu literackiego w antropologii społeczno-kulturowej*, w: *Granice i pogranicza: państw, grup, dyskursów...: perspektywa antropologiczna i socjologiczna*, pod red. G. Kubicy i H. Rusek, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2013, 87-103. Tematyka ta była przeze mnie podejmowana także w innych publikacjach (vide: załącznik3_wykaz opublikowanych prac i osiągnięć_K. Majbroda).

We wskazanym powyżej głównym cyklu naukowym nie umieszczam publikacji, które wpisują się w poniżej scharakteryzowane nurty tematyczne oraz tych, które stanowią wynik prowadzonych przeze mnie badań empirycznych w toku realizowanych projektów badawczych. Badania te, koncentrują się wokół trzech pól tematycznych krzyżujących się ze sobą w różnych konfiguracjach, które pokrótce omawiam poniżej.

- I. Krytyka feministyczna i *gender studies* w literaturoznawstwie oraz antropologii społeczno-kulturowej.
- II. Antropologia edukacji: o potrzebie rozwijania polityki równościowej i edukacji otwierającej.
- III. Antropologiczne badania praktyk i polityk miejskich.

5.1. Krytyka feministyczna i *gender studies* w literaturoznawstwie oraz antropologii społeczno-kulturowej (lata 2008-2019).

Moje zainteresowania krytyką feministyczną oraz perspektywą *gender studies* sięga czasów studiów w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, a także studiów doktoranckich, które ukończyłam w ramach Studium Doktoranckiego Wydziału Filologicznego UWr. Swoją dysertację doktorską poświęciłam przedstawieniu literackiej krytyki feministycznej rozwijanej w Polsce po roku 1989. Wynikiem moich analiz i pracy źródłowej jest monografia pt. *Feministyczna krytyka literatury w Polsce po 1989 roku. Tekst, dyskurs, poznanie z odmienną perspektywy* (ss. 612), (ISBN: 97883-242-2250-6), która ukazała się w 2012 roku nakładem wydawnictwa Universitas w serii: *Modernizm w Polsce* (redaktor: prof. Ryszard Nycz).

Podczas badań prowadzonych w ramach antropologii społeczno-kulturowej szeroko zakreślonej tematyce *gender studies* poświęciłam 5 artykułów. Do tematyki tej powróciłam w 2012, uczestnicząc w badaniach terenowych w Trokach (Litwa) w ramach realizacji polsko-litewskiego projektu **Małe przedmioty, duże narracje** (FPL1-005-2012), którego byłam koordynatorem merytorycznym. W rezultacie badań powstał artykuł bazujący na pogłębionych, narracyjnych wywiadach biograficznych prowadzonych w nurcie antropologii rzeczy: Katarzyna Majbroda, Monika Romanovska, *Arachne w Trokach: tkanie, wiązanie i łączenie nici, narracji oraz losów kobiecych*, w: *Wileńszczyzna: przedmioty – opowieści – refleksje (Vilniaus kraštas: daiktai – pasakojimai – apmąstymai)*, pod red. P. Olekseo, M. Sikory, Bydgoszcz: Oficyna Wydawnicza Epigram, 2012, s. 110-132. Następnie w 2014 roku wraz z dr hab. Grażyną Kubicą zorganizowałam konferencję naukową zatytułowaną: **Obserwatorki z wyobraźnią. Socjologiczne i etnograficzne pisarstwo kobiet**. W wyniku tej konferencji powstała monografia pod naszą redakcją **Obserwatorki z wyobraźnią. Socjologiczne i etnograficzne pisarstwo kobiet**, Wrocław: Atut, 2014, ss. 481, w której znajduje się również napisany przeze mnie rozdział pt.: *Monografie wyobcowania. O literackich i antropologicznych strategiach wytwarzania odmienności kobiet-pisarek w dyskursie feministycznej krytyki literackiej*, s. 383-400.

W nurcie *gender studies* osadzony był także międzynarodowy projekt badawczy: *Diversity: Preventing and combating homo- and transphobia in small and medium cities across Europe*, którego byłam wykonawcą (kierownik w ramach UWr: dr hab. Monika Baer) W kontekście wiedzy uzyskanej w toku realizacji projektu przygotowałam artykuł: *Wrocławski Marsz Równości jako przykład karnawalizacji protestu w przestrzeni miejskiej: perspektywa antropologiczna*, „Journal of Urban Ethnology” 2018, nr16, s. 61-78.

W ramach projektu badawczego: *Wizje narodu w polskich podręcznikach do nauki historii – porównawcze badania antropologiczne* (2013-2018) zajmowałam się m.in. analizą strategii przedstawiania kobiet w dyskursie historycznym na podstawie pogłębionych wywiadów z wrocławskimi nauczycielami historii (35 wywiadów), analiz dokumentów profilujących politykę edukacyjną (podstawa programowa, programy nauczania) oraz analizy dyskursu podręczników szkolnych. Efektem moich badań są m.in. 2 artykuły: 1) *Ku podmiotowości i sprawstwu – o potrzebie reinterpretacji i rekonstrukcji historii kobiet*; 2) *Jaką płęć ma naród? Rola i status kobiet w konstruowaniu wspólnoty narodowej w podręcznikach szkolnych*, stanowiące rozdziały monografii naukowej, której jestem współautorką: W.J. Burszta, P. Dobrosielski, K. Jaskułowski, K. Majbroda, P. Majewski, M. Rauszer, *Naród w szkole. Historia i nacjonalizm w polskiej edukacji szkolnej*, Gdańsk:

Wydawnictwo Naukowe Katedra, 2019 (ISBN 978-83-66107-01-04) (w druku). W artykułach tych dokonuję reinterpretacji założeń badań osadzonych w nurcie „historii kobiet” i pokazuję strategię przedstawiania postaci kobiet w dyskursie historycznym w kontekście teorii narodu i nacjonalizmu, akcentując wyraźną korelację między miejscem i rolą kobiety w życiu społecznym i publicznym przewidzianymi dlań w dominujących narracjach politycznych i kulturowych a ich reprezentacjami w podręcznikach szkolnych. W powyższych artykułach analizuję również konteksty i uwarunkowania wyraźnej absencji kobiet w wizji dziejów zawartej w podręcznikach szkolnych. Rozpoznania te i towarzyszące im praktyki rewindykacyjne wydają się szczególnie ważne zarówno z punktu widzenia niekompletności obecnych dyskursów historycznych, jak i dostrzeganej pilnej potrzeby reinterpretacji dotychczasowych wizji dziejów i uzupełniania ich o niedostrzeżone i wykluczane dotąd *herstorie*.

5.2. Antropologia edukacji: o potrzebie rozwijania polityki równościowej i edukacji otwierającej (lata 2011-2019). Badania w tym nurcie tematycznym realizowałam m.in. w ramach stypendium badawczego przyznanego mi przez Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego (stypendium badawcze dla doktorantów 2011-2012: Kierownik projektu badawczego: *Wielokulturowość a edukacja* w ramach programu: **Rozwój potencjału i oferty edukacyjnej Uniwersytetu Wrocławskiego szansą zwiększenia konkurencyjności Uczelni**). W ramach tego obszaru badawczego interesują mnie przede wszystkim społeczno-kulturowe uwarunkowania i determinanty współczesnej polityki edukacyjnej rozwijanej w Polsce oraz w krajach europejskich. W swoich badaniach osadzonych w tym nurcie analizuję:

5.2.1. Konteksty i przebiegi rozwijania w Polsce edukacji międzykulturowej; artykuły:

a) *Z odmiennego punktu widzenia. Współczesna polityka edukacyjna w perspektywie antropologii społeczno-kulturowej*, w: *Przyszłość wielokulturowości w Polsce?: nowe wyzwania dla antropologii kulturowej i etnologii*, pod red. D. Angutek, Wrocław: Polskie Towarzystwo Ludoznawcze; Zielona Góra: Uniwersytet Zielonogórski, 2016, s. 41-53.

b) *Brakujące ogniwo dyskursu historycznego. O przemilczeniach i strategiach reprezentacji mniejszości narodowych, etnicznych i religijnych w podręcznikach szkolnych*, w: *Naród w szkole. Historia i nacjonalizm w polskiej edukacji szkolnej* (w druku).

5.2.2. Wpływ ideologii neoliberalnej na profilowanie celów i założeń polityki edukacyjnej; artykuły:

a) *Neoliberalna racjonalność w polityce edukacyjnej jako narzędzie kształtowania społeczeństwa samorządzącego. Perspektywa antropologiczna*, w: *Tożsamość i edukacja: społeczne konstrukcje i reprezentacje*, pod red. A. Cybał-Michalskiej, Z. Melosika, T. Gmerek, W. Segieta, Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2018, s. 183-198.

b) *Education policy and history education as tools for shaping an open society in Poland: a critical anthropological analysis*, „Sprawy Narodowościowe. Seria Nowa” 2018, nr 50, s. 1-14.

5.3. Antropologiczne badania praktyk i polityk miejskich (lata 20012-2019). W ramach tego nurtu badawczego realizowałam wielostanowiskowe badania miejskie dotyczące: a) sposobów

waloryzowania przestrzeni miejskiej, b) strategii zapobiegania i zwalczania homofobii i transfobii w małych i średnich miastach europejskich (na przykładzie Wrocławia); 3) kategorii miejskości, oddolnych ruchów i działań miejskich; partycypacji obywatelskiej. Z prowadzonymi badaniami wiązała się współpraca z przedstawicielami lokalnych władz, urzędnikami miejskimi oraz wrocławskimi organizacjami pozarządowymi. W ten moduł badawczy wpisują się badania empiryczne przeprowadzone przez mnie w ramach dwóch przedstawionych poniżej wątków:

5.3.1. W toku projektu badawczego realizowanego w ramach programu: *Rozwój potencjału i oferty edukacyjnej Uniwersytetu Wrocławskiego szansą zwiększenia konkurencyjności Uczelni* (nr POKL.04.01.01-00/054/10): *Wielokulturowość szansą rozwoju miasta – na przykładzie Wrocławia* (w latach 2011-2012) oraz w ramach realizacji: 2) ogólnopolskiego projektu badawczego *Dzielo-działka* (2009-2011) koordynowanego przez Muzeum Etnograficzne im. S. Udzieli w Krakowie. Publikacje będące rezultatem badań:

a) *W poszukiwaniu znaczenia miejsca: próba kognitywnej analizy kategorii "działka" i przestrzeni asocjacyjnych z nią związanych*, w: *Dzielo-działka*, pod red. M. Szczurek, M. Zych, Kraków: Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie, 2012, s.186-207. Artykuł powstał na podstawie prowadzonych przeze mnie w latach 2009-2011 we Wrocławiu badań empirycznych, obserwacji uczestniczącej we wrocławskich ogrodach działkowych. Podstawę do kognitywnej analizy dyskursu, która stanowi rdzeń tego tekstu stanowiły pogłębione wywiady, które przeprowadzałam z wrocławskimi działkowcami w latach 2009-2010; wykonane przeze mnie fotografie oraz mapy mentalne ogródków działkowych, które sporządzali współpracujący ze mną działkowcy.

5.3.2. W ramach międzynarodowego projektu badawczego: *Diversity: Preventing and combating homo- and transphobia in small and medium cities across Europe*. Badania te dotyczyły jakości życia i obecności w przestrzeni publicznej osób LGBT+ oraz praktyk i strategii miejskich zapobiegających i zwalczających homofobię i transfobię we Wrocławiu; artykuł nawiązujący do rozpoznań formułowanych w toku tych badań:

b)(wymieniany już w pkt. I) *Wrocławski Marsz Równości jako przykład karnawalizacji protestu w przestrzeni miejskiej: perspektywa antropologiczna*, „Journal of Urban Ethnology” 2018, nr16, s. 61-78.

5.4. Pozostałe publikacje naukowe, recenzje

Redakcja książek:

B. Płonka-Syroka, K. Majbroda (red.), *Miłość spełniona, miłość niespełniona*, Wrocław: Arboretum, 2012, ss. 416. (ISBN 9788362563012).

G. Kubica, K. Majbroda (red.), *Obserwatorki z wyobraźnią. Etnograficzne i socjologiczne pisanstwo kobiet*, Wrocław: Wydawnictwo Atut, 2014, ss. 482. (ISBN: 978-83-797-7051-9).

Redakcja monograficznych numerów czasopism:

„Zeszyty Etnologii Wrocławskiej” 2014, nr 2 (21) – numer tematyczny: *Oblicza antropologii społeczno-kulturowej po Writing Culture. Oblicza, dylematy, perspektywy* (redakcja z Markiem Pawlakiem).

„Tematy z Szewskiej” 2016, nr 1 (17) – numer tematyczny *Rzeczy*.

Redakcja językowa monografii:

A. Stanisz, *Rodzina Made in Poland. Antropologia pokrewieństwa i życia rodzinnego*, Poznań: Agata Stanisz, 2014.

M. Michalska (red.), *Polacy poza granicami kraju u progu XXI wieku, Różne oblicza polskiej tożsamości*. Seria Archiwum Etnograficzne, Wrocław: Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, 2011.

Recenzje artykułów w czasopismach:

Recenzowałam artykuły publikowane m.in. w czasopismach tj. „Rocznik Antropologii Historii”, „Etnografia. Praktyki, Teorie, Doświadczenia” „Zeszyty Etnologii Wrocławskiej”, „Studia Europaea Gnesnesia”, „Humaniora”.

W latach 2009-2019 opublikowałam **3 monografie autorskie, 1 monografię wieloautorską** (w druku); **9 artykułów i 2 komunikaty w czasopismach z listy C MNiSW**, które znajdują się na liście EIRIH (publikowałam artykuły w prestiżowych czasopismach, m.in. takich jak: „Teksty Drugie”, „Lud”, „Literatura Ludowa”, „Etnografia Polska”, „Kultura i Społeczeństwo”, „Sprawy Narodowościowe”, „Journal of Urban Ethnology”; w tym jeden w języku angielskim: K. Majbroda, *Education policy and history education as tools for shaping an open society in Poland : a critical anthropological analysis*, „Sprawy Narodowościowe” 2018, nr 50, s. 1-14.) Opublikowałam również **10 artykułów w czasopismach z listy B MNiSW**.

Jestem autorką **17 artykułów w recenzowanych monografiach**, w tym **1 w monografii** wydanej w języku angielskim: K. Majbroda, *Between Science and Literature: The Literary Turn in Socio-Cultural Anthropology*, in: *Middlegrounds, Ambiguous Frontiers, and Intercultural Space*, eds. A. Posern-Zieliński, L. Mróz, Committee of the Ethnological Sciences Polish Academy of Sciences, Poznań: Instytut im. Oskara Kolberga, 2014, s. 193-214. **Napisałam 3 artykuły w ramach monografii**, której jestem współautorką (w druku) (szczegóły vide: załącznik3_wykaz opublikowanych prac i osiągnięć_K. Majbroda).

Tekst, mojego autorstwa: K. Majbroda, *Postmodernistyczne otwarcie w polskiej antropologii społeczno-kulturowej. Projekt urzeczywistniony?* „Lud” 2016, t.100, s.161-184 w wersji anglojęzycznej: *The Postmodern Opening in Polish Socio-Cultural Anthropology: a Project Realised?* ukazał się w czasopiśmie „Déjà lu” 2018, nr 6, s. 1-25; wydawanym przez World Council of Anthropological Associations.

(Szczegółowy wykaz wszystkich moich publikacji vide: załącznik 3_wykaz opublikowanych prac i osiągnięć_K. Majbroda).

20
Majbroda

6. INFORMACJE O DZIAŁALNOŚCI NA RZECZ NAUKI I KULTURY ORAZ OSIĄGNIĘCIACH BADAWCZYCH POZA NAUKĄ

6.1. Udział w międzynarodowych i krajowych projektach badawczych

W latach 2012-2018 zrealizowałam 11 projektów badawczych; w 7 z nich byłam kierownikiem; w 4 wykonawcą; 2 spośród nich to projekty międzynarodowe realizowane we współpracy z partnerami z europejskich jednostek naukowych i organizacji pozarządowych. Dwa z nich były finansowane przez Narodowe Centrum Nauki, jeden był współfinansowany w ramach: *Rights, Equality and Citizenship Programme of European Union*.

1. Tytuł projektu: **Dzieło-Działka**, lata realizacji: **2009-2011**; wykonawca projektu badawczego koordynowanego przez Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie.
2. Tytuł projektu: *Odmienna perspektywa w badaniach literackich. Wybrane zagadnienia i dyskurs feministycznej krytyki literatury w Polsce po 1989 roku*, (2120/M/KEAK/12), rok realizacji: **2012**. Kierownik projektu badawczego realizowanego w ramach grantu przyznanego przez Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego w wyniku konkursu na wewnętrzne granty badawcze dla młodych naukowców.
3. Tytuł projektu: **Małe przedmioty, duże narracje** (FPL1-005-2012), rok realizacji: **2012** Finansowanie: Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży. Koordynator merytoryczny i uczestnik badań w projekcie.
4. Tytuł projektu: *Wielokulturowość a Edukacja – przypadek miasta Wrocławia*, lata realizacji: **2011-2012**. Kierownik projektu badawczego realizowanego w ramach programu: *Rozwój potencjału i oferty edukacyjnej Uniwersytetu Wrocławskiego szansą zwiększenia konkurencyjności Uczelni* (nr POKL.04.01.01-00/054/10) Finansowanie: UWr, Unia Europejska.
5. Tytuł projektu: *Wielokulturowość szansą rozwoju miasta – na przykładzie Wrocławia*, rok realizacji **2012**. Kierownik projektu badawczego: w ramach programu: *Rozwój potencjału i oferty edukacyjnej Uniwersytetu Wrocławskiego szansą zwiększenia konkurencyjności Uczelni* (nr POKL.05.01.02-00/065/13.) Finansowanie: UWr, Unia Europejska.
6. Tytuł projektu: *Kultura poprzez znaki. O semiotycznym aspekcie antropologii interpretatywnej Clifforda Geertza* (1217/M/KEAK/13), rok realizacji: **2013**. Kierownik projektu badawczego realizowanego w ramach grantu przyznanego przez Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego w wyniku konkursu na wewnętrzne granty badawcze dla młodych naukowców.
7. Tytuł projektu: *Literaturoznawcze kategorie badawcze poznaniu i praxis antropologii społeczno-kulturowej*, (2259/M/KEAK/14), rok realizacji: **2014**. Kierownik projektu badawczego realizowanego w ramach grantu przyznanego przez Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego w wyniku konkursu na wewnętrzne granty badawcze dla młodych naukowców.

8. Tytuł projektu: **Tekst, dyskurs, interpretacja. Literaturoznawcze kategorie badawcze w teorii i metodologii antropologii społeczno-kulturowej XX i XXI wieku. Kierownik projektu badawczego sfinansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych w ramach finansowania stażu po uzyskaniu stopnia naukowego doktora na podstawie decyzji numer (DEC-2013/08/S/HS2/00198); lata 2013-2014. Kierownik projektu.**
9. Tytuł projektu: *Wizje narodu w polskich podręcznikach do nauki historii - porównawcze badania antropologiczne* (UMO-2012/06/A/HS3/ 00266) Finansowanie: w ramach programu **Maestro 3 Narodowego Centrum Nauki**, czas realizacji: **2013-2018. Wykonawca projektu. Kierownik projektu: prof. dr hab. Wojciech Józef Burszta.**
10. Tytuł projektu: *Antropologia społeczno-kulturowa w systemie nauki. O statusie teorii i praktyki badawczej po zwrocie literackim i interpretatywnym*, (1317/M/KEAK/15), rok realizacji: **2015. Kierownik projektu badawczego realizowanego w ramach grantu przyznanego przez Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego w wyniku konkursu na wewnętrzne granty badawcze dla młodych naukowców.**
11. Tytuł projektu: *Diversity: Preventing and combating homo- and transphobia in small and medium cities across Europe* współfinansowany przez *Rights, Equality and Citizenship Programme of EU* (numer grantu JUST/2014/RRAC/AG/BEST/6693), lata realizacji **2015-2017. Wykonawca projektu. Kierownik projektu w ramach UW r dr hab. Monika Baer. Główny kierownik międzynarodowego projektu: dr Olga Jubany (Universitat de Barcelona). (Oprócz grupy badawczej z KEiAK UW r w projekcie uczestniczyli badacze i badaczki z następujących miast europejskich: Nottingham, Charleroi, Sabadell, Girona i Saloniki).**

6.2. Ważniejsze konferencje krajowe i zagraniczne

W latach **2009-2019** (po doktoracie) wzięłam czynny udział, wygłaszając referaty w **31** konferencjach naukowych; w tym w **5 międzynarodowych**. Organizowałam **2** i współorganizowałam **3** konferencje naukowe (w tym **3** konferencje międzynarodowe). Za szczególnie ważne i cenne z punktu widzenia moich zainteresowań badawczych uznaję uczestnictwo m.in. w I Kongresie Polskiej Antropologii, Warszawa 22-25 października 2013; w Ogólnopolskim XIV Zjeździe Socjologicznym. Grupa tematyczna: Teoria socjologiczna wobec antropologii, Kraków 11-14 września 2010, w IV Transdyscyplinarnym Sympozjum Badań Jakościowych (Poznań 27-30.05.2015); w V Transdyscyplinarnym Sympozjum Badań Jakościowych (Słupsk-Ustka, 18-21.05.2016); w VII Transdyscyplinarnym Sympozjum Badań Jakościowych (Kraków 28-30 czerwca 2018).

Zorganizowałam i prowadziłam **3 sesje tematyczne** w ramach ogólnopolskich konferencji naukowych; organizowałam i współorganizowałam **4 ogólnopolskie seminaria naukowe** Sekcji Metodologicznej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, której jestem prezeską od 2014 roku. (Szczegółowy wykaz międzynarodowych i ogólnopolskich konferencji, w których brałam czynny udział vide: Załącznik3_wykaz opublikowanych prac i osiągnięć_K. Majbroda).

6.3. Udział w komitetach organizacyjnych konferencji; organizowanie sesji tematycznych podczas konferencji

1. Ogólnopolska Konferencja Naukowa: *Miłość spełniona, miłość niespełniona*, Organizatorzy: Akademia Medyczna im. Piastów Śląskich we Wrocławiu Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej UWr, Szklarska Poręba, 17-19 czerwca 2009. **Sekretarz konferencji.**
2. Ogólnopolska Konferencja Naukowa: *Obserwatorzy z wyobraźnią. Etnograficzne i socjologiczne pisanie kobiet*. Organizatorzy: Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Wrocławskiego Instytut Socjologii Uniwersytetu Jagiellońskiego Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu; Toruń 26-27 kwietnia 2012. **Byłam współorganizatorką i sekretarzem konferencji.**
3. Ogólnopolska Konferencja Naukowa: *Oblicza Antropologii społeczno-kulturowej po Writing Culture. Wyzwania, dylematy, perspektywy*, Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej UWr, Wrocław 15 marca 2013. **Byłam współorganizatorką** (z dr Markiem Pawlakiem).
4. Międzynarodowa Konferencja Naukowa: *Polska i ukraińska etnologia dzisiaj. Kontynuacja i perspektywy* w rocznicę 120 Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego Lwów 25-27 września 2015, **członek Komitetu organizacyjnego; organizatorka sesji tematycznej: Etnologia i miasto** (we współpracy z Centrum Historii Miejskiej Europy Środkowo-Wschodniej we Lwowie).
5. Międzynarodowa Konferencja Naukowa: *Jaka refleksja o kulturze jest dzisiaj potrzebna Europie? Wyzwania, dylematy, perspektywy*, towarzysząca Wrocław, 22-23.09.2016 r. **Sekretarz konferencji. Współorganizowałam sesję tematyczną** Sekcji Metodologicznej PTL: *Antropologiczne konteksty krytyki kulturowej* (22.06.2016).
6. Ogólnopolska Konferencja Naukowa: *Regiony i regionalizmy w perspektywie antropologii kulturowej. Między pasją a metodą*, Gniewino/Wejherowo 21-25 czerwca 2017. **Organizowałam sesję tematyczną: Mapowanie postmodernizmu w polskiej antropologii społeczno-kulturowe** (22.06.2017).
7. Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Discourses of historical education*, 18-20 września 2017. SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny, Warszawa. **Członkini Komitetu Organizacyjnego.**
8. Ogólnopolska Konferencja Naukowa: *Etnografie współczesności: Obszary, Metody, Perspektywy* towarzysząca XCIV Walnemu Zjazdowi Delegatów PTL, Łódź 20-21 września 2018. **Organizowałam sesję tematyczną: Antropologie 'aktualnego': zjawiska, metody, perspektywy, aksjologie** (21.09.2018).
9. Ogólnopolska Konferencja Naukowa: *ZAANGAŻOWANIE/ANIMACJA/ EDUKACJA. Etnologia i antropologia kulturowa wobec zmian społecznych* towarzysząca XCV Walnemu Zjazdowi Delegatów PTL, Poznań 18-22 września 2019. **Członkini Komitetu Naukowego.**

6.4. Dydaktyka

Od 2004 roku prowadzę dydaktykę w różnych instytucjach naukowych. W latach 2004-2019 prowadziłam wykłady z zakresu literaturoznawstwa oraz antropologii społeczno-kulturowej, ćwiczenia, konwersatoria, zajęcia fakultatywne oraz zajęcia warsztatowe realizowane metodą tutorialu. We wspomnianym latach prowadziłam zajęcia w następujących instytucjach naukowych:

W latach 2004-2005 wykładałam w Kolegium Nauczycielskim im. G. Piramowicza we Wrocławiu; W latach 2005-2011 wykładałam w Instytucie Filologii Polskiej, Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego.

W latach 2009-2010 wykładałam w Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu (specjalność: Farmacja).

Dotychczas prowadziłam m.in. zajęcia obligatoryjne (wykłady, ćwiczenia i konwersatoria) dla studentów filologii polskiej, takie jak: Poetyka, Metodologia badań literackich, Kategoria gender w badaniach literackich, Teoria literatury, Krytyka feministyczna, Antropologia literatury-antropologia kultury. W ramach wielu z nich realizowałam autorski, przygotowany przez siebie program dydaktyczny.

W latach 2008-2009 prowadziłam w Instytucie Filologii Polskiej UWr zajęcia dla studentów w ramach specjalizacji: **Edukacja nieformalna. Polonista jako lider społeczności lokalnej**, wykładając: Kształcenie kulturowe. „Co to jest wielokulturowość” (konwersatorium w ramach specjalizacji) i „Zróżnicowanie kulturowe. Problemy przekraczania barier kulturowych” (konwersatorium w ramach specjalizacji) oraz „Edukacja międzykulturowa”.

W latach 2011-2012 wykładałam w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego *Wybrane zagadnienia antropologii kultury*. W latach 2009-2010 w Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu (specjalność: Farmacja) prowadziłam konwersatoria: Społeczno-kulturowe tworzenie ciała, Medialny obraz zdrowia i farmaceuty. Reklama farmaceutyczna.

Od 2008 roku (od 2011 roku na stanowisku adiunkta) prowadzę (lub prowadziłam) zajęcia dla studentów etnologii i antropologii kulturowej w KEiAK UWr; takie jak: Metody badań terenowych, Komunikowanie wiedzy antropologicznej, Antropologia edukacji, Problemy filozofii języka i kultury, Metodologia nauk społecznych, Antropologia współczesności, Seminarium licencjackie. Od 2015 roku prowadzę w KEiAK UWr zajęcia warsztatowe prowadzone metodą tutorialu, które mają charakter warsztatów z zakresu *non-fiction writing* a ich celem jest doskonalenie umiejętności studentów i studentek w zakresie tworzenia kreatywnych i krytycznych tekstów antropologicznych, a także umiejętności komunikacyjnych. W ramach pracy dydaktycznej w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej UWr opracowałam autorskie przedmioty: **Komunikowanie wiedzy antropologicznej** i **Antropologia edukacji**, które od 2012 r. zostały wprowadzone do programu nauczania w KEiAK UWr jako przedmioty obligatoryjne. W ramach pracy dydaktycznej zarówno w Instytucie Filologii Polskiej UWr, jak i w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej UWr przygotowałam merytorycznie i prowadziłam ponad 20 zajęć fakultatywnych o różnej tematyce (szczegółowy wykaz pracy dydaktycznej vide: załącznik 3_wykaz opublikowanych prac i osiągnięć_K.Majbroda).

W latach 2011 – 2019 doradzałam kilkudziesięciu studentom przygotowującym prace licencjackie i magisterskie oraz kilku doktorantom w zakresie teorii i metodologii antropologicznej, krytyki dyskursu, antropologii edukacji, krytyki feministycznej, badań miejskich i innej. Współpraca ze studentami i doktorantami przebiegała zarówno w trybie formalnym (angażowałam się jako opiekun – promotorka 10 prac licencjackich, 1 pracy magisterskiej; recenzowałam 20 prac licencjackich i 5 prac magisterskich), jak i nieformalnym, odpowiadając na zapotrzebowanie osób zgłaszających się bezpośrednio do mnie, doradzając im w zakresie merytorycznym.

Od 2017 roku jestem promotorem pomocniczym mgr Magdaleny Pietrewicz, doktorantki Studium Nauk o Kulturze, Wydziału Nauk Historycznych i Pedagogicznych, Uniwersytetu Wrocławskiego (promotorem jest prof. dr hab. Eugeniusz Kłosek), przygotowującej dysertację zatytułowaną: *Na styku etnografii i sztuki. Analiza projektów Ośrodka Nowy Świat w Legnicy oraz innych, wybranych działań badawczo-artystycznych.*

Od 2018 roku jestem opiekunem Studenckiego Koła Etnologów w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej UW.

6.5. Staże i wyjazdy badawcze

W okresie od 1 października 2013 r. do 30 września 2014 r. odbywałam staż **podoktorski FUGA 2** sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych w ramach finansowania stażu po uzyskaniu stopnia naukowego doktora na podstawie decyzji numer DEC-2013/08/S/HS2/00198. Temat realizowanego projektu badawczego: **Tekst, dyskurs, interpretacja. Literaturoznawcze kategorie badawcze w teorii i metodologii antropologii społeczno-kulturowej XX i XXI wieku.** Staż odbywałam w **Katedrze Antropologii Literatury i Badań Kulturowych Uniwersytetu Jagiellońskiego**; jego opiekunem merytorycznym był prof. dr hab. Ryszard Nycz. W ramach realizacji stażu badawczego uczestniczyłam w seminariach, wykładach i innych formach działalności naukowej rozwijanej w KALiBK UJ; odbywałam również kwerendy badawcze. Rezultatem moich badań źródłowych oraz analitycznych realizowanych w ramach stażu jest przede wszystkim monografia naukowa w języku angielskim: *Clifford Geertz's Interpretative Anthropology. Between Text, Experience and Theory*, (Seria: *Cross-Roads. Polish Studies in Culture, Literary Theory and History*, ed. by R. Nycz, T. Walas), Wydawnictwo Peter Lang: Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien, 2015, pp.172.

W latach 2012-2018 odbywałam regularne wizyty badawcze w Instytucie Etnologii Uniwersytetu Karola w Pradze (Charles University of Prague, Faculty of Arts, Institute of Ethnology) oraz w Katedrze Etnologii, (w Katedrze Filologii Polskiej – 2015) na Wydziale Nauk Filologicznych Uniwersytetu Ivana Franko (Ivan Franco University of Lviv Faculty of Philology Sciences, Department of Ukrainian Folklore Sciences and Department of Polish Philology; Faculty of History, Department of Ethnology). Podczas pobytów badawczych w tych instytucjach uczestniczyłam w seminariach naukowych, konsultowałam różnego rodzaju zagadnienia badawcze, przeprowadzałam kwerendy archiwalne. Podczas wybranych pobytów:

- W okresie 2-15 maja 2013 r. pobyt w **Uniwersytecie Karola w Pradze, w Katedrze Etnologii** związany z kwerendami naukowymi. Podczas pobytu uczestnictwem w czesko-polskim seminarium naukowym (9.05.2013), przedstawiając referat: *Antropologia społeczno-kulturowa w Polsce wobec zwrotu refleksyjnego, literackiego i interpretatywnego.*
- 27 maja 2014 r. (Wrocław) brałam udział w IX czesko-polskim seminarium „Współczesne problemy polskiej i czeskiej etnologii – kontynuacje”/„Současné problémy polské a české etnologie – kontinuače”, podczas którego wygłosiłam wykład: *W stronę emocji i doświadczenia. Nowe drogi poznania w antropologii społeczno-kulturowej / Za emoci a zkušnosti. Nové cesty poznání v sociálně-kulturní antropologii.*
- W okresie 16-25.09. 2014 r. pobyt na **Uniwersytecie im. Ivana Franki we Lwowie (Ukraina)** na zaproszenie Instytutu Filologii Polskiej, Katedry Folklorystyki i Katedry Etnologii, związany z wygłoszeniem wykładu dla studentów w Instytucie Polonistyki: *O literaturze jako źródle poznania. Antropologia zorientowana na tekst.* Pobyt naukowy wiązał się także z udziałem w przygotowywaniu Walnego Zgromadzenia Delegatów Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego (w 120 rocznicę jego powstania we Lwowie) oraz organizacją towarzyszącą mu międzynarodowej konferencji naukowej: *Polska i ukraińska etnologia dzisiaj. Kontynuacje i perspektywy*, która odbyła się we wrześniu 2015 roku we Lwowie. Podczas pobytu nawiązałam współpracę z **Centrum Historii Miejskich Europy Środkowo-Wschodniej**, w ramach której we wrześniu 2015 r. zorganizowałam we Lwowie sesję tematyczną *Etnologia a miasto* w ramach międzynarodowej konferencji naukowej PTL: *Polska i ukraińska etnologia dzisiaj. Kontynuacja i perspektywy* w rocznicę 120 Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Lwów 25-27 września 2015.
(Szczegółowy harmonogram pobytów badawczych vide: załącznik 3_wykaz opublikowanych prac i osiągnięć_K. Majbroda).

6.6. Członkostwo w organizacjach naukowych, kapitułach i redakcjach

Od 2009 roku jestem członkinią **Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego** (Oddział Wrocław). W latach 2014-2018 pełniłam funkcję wiceprezes w tym oddziale. W 2015 podczas Walnego Zgromadzenia Delegatów PTL we Lwowie zostałam wybrana na stanowisko wiceprezes w Zarządzie Głównym; funkcję tę pełnię do dziś. Wiąże się z tym praca polegająca na szeroko rozumianym popularyzowaniu dziedzictwa kulturowego, a także promowaniu działalności tej instytucji oraz etnologii i antropologii społeczno-kulturowej w przestrzeni publicznej: podczas spotkań z instytucjami kultury, władzami Wrocławia, w trakcie paneli dyskusyjnych, itp. W tym zakresie współpracuję z np. Muzeum Etnograficznym Oddział Muzeum Miejskiego Wrocław, z organizacjami pozarządowymi (np. Nomada, Kultura Równości, Stowarzyszenie Intro, Fundacja Na Rzecz Równości, Fundacja Ważka) oraz z przedstawicielami władz i instytucji miejskich. Od 2014 roku pełnię funkcję prezes Sekcji Metodologicznej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, której byłam współinicjatorką. Wiąże się to z organizacją seminariów, sesji tematycznych i paneli konferencyjnych, a przede

wszystkim z działalnością naukową i jednocześnie popularyzującą etnologię i antropologię społeczno-kulturową.

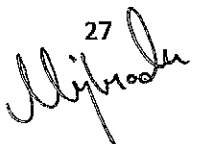
1. Od 2009 r. jestem członkinią **Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego**
2. Od 2015 r. pełnię funkcję **wiceprezes w Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego; w 2016/2017 pełniąca obowiązki Prezesa PTL.**
3. W latach 2014-2018 pełniłam funkcję **wiceprezes Oddziału PTL we Wrocławiu; od 2018 r. pełnię funkcję prezes O/PTL we Wrocławiu.**
4. Od 2014 r. pełnię funkcję **prezes Sekcji Metodologicznej PTL.**
5. Od 2017 r. jestem członkinią **EASA (European Association of Social Anthropologists):**
6. Od 2018 r. jestem członkinią **Kapituły Konkursu na najlepszą pracę z antropologii historycznej** organizowanego przez Wydział Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Wydział Historyczny Uniwersytetu Jagiellońskiego.
7. W 2019 r. zainicjowałam powstanie **Pracowni Edukacji Otwierającej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, do której należę.**

Od 2011 uczestniczę w pracach redakcji czasopism naukowych oraz serii wydawniczych Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Instytutu Archeologii Etnologii PAN, Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej UW.

1. „**Archiwum Etnograficzne**” od 2011 – aktualnie, seria wydawnicza Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego; redaktor z uprawnieniami do decydowania o przyjmowaniu prac do druku.
2. „**Lud**” w latach 2011-2016, wydawca: Polskie Towarzystwo Ludoznawcze; redaktor językowy.
3. „**Lud**” od 2017 – aktualnie, wydawca: Polskie Towarzystwo Ludoznawcze; sekretarz Redakcji, redaktor z uprawnieniami do decydowania o przyjmowaniu prac do druku.
4. „**Biblioteka Etnografii Polskiej**”, od 2015-aktualnie, seria wydawnicza IAE PAN; członek Redakcji.
5. „**Tematy z Szewskiej**”, w latach 2016-2017, wydawca: Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Wrocławskiego; redaktor językowy.
6. „**Tematy z Szewskiej**”, od 2017-aktualnie, wydawca: Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Wrocławskiego; redaktor z uprawnieniami do decydowania o przyjmowaniu prac do druku.

6.7. Nagrody i wyróżnienia, stypendia

1. W latach **2004-2008** – otrzymywałam przyznane przez Rektora UW. **Stypendium dla najlepszych doktorantów** Studium Doktoranckiego Wydziału Filologicznego na Uniwersytecie Wrocławskim.
2. W latach **2005-2006** – otrzymywałam przyznane przez Ministra Edukacji Narodowej i Sportu **Stypendium za wybitne osiągnięcia w nauce** (jako studentka w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej UW).

27

3. W latach **2008-2011** otrzymywałam przyznane przez Rektora UWr. **Stypendium dla najlepszych doktorantów** Studium Doktoranckiego Nauk o Kulturze na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego.
4. W **2009** otrzymałam nagrodę przyznaną przez Radę Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego za wyróżniającą się obronę doktorską dysertacji pt.: *Odmienna perspektywa w badaniach literackich. Wybrane zagadnienia i dyskurs feministycznej krytyki literatury w Polsce po 1989 roku.*
5. W latach **2012-2013** otrzymywałam nagrodę Rektora UWr za wybitne osiągnięcia organizatorskie i dydaktyczne.
6. W latach **2014-2018** otrzymywałam **Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców prowadzących wysokiej jakości badania i cieszących się imponującym dorobkiem naukowym.**
7. W latach **2016-2018** otrzymywałam nagrodę Rektora UWr za wybitne osiągnięcia organizatorskie i dydaktyczne.

6.8. Promowanie nauki i badań naukowych, współpraca z mediami

Od początku zaangażowania w działalność badawczą staram się regularnie i nieprzerwanie brać udział w wydarzeniach popularyzujących naukę, występować publicznie i upowszechniać wyniki prowadzonych badań. Poniżej przedstawiam najważniejsze dokonania na tym polu z ostatnich lat

Organizacja sesji tematycznych w ramach seminariów Sekcji Metodologicznej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego:

1. I Seminarium Sekcji Metodologicznej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego: *Teorie i metodologie współczesnej antropologii*, Warszawa 12 kwietnia 2014r., Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW. **Współorganizatorka.**
2. II Seminarium Sekcji Metodologicznej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, *Rola i wiarygodność danych w poznaniu antropologicznym*, Lublin 18 września 2014 r. **Współorganizatorka.**
3. IV Seminarium Sekcji Metodologicznej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego: *Logos, mythos, techne: oblicza antropologii*, Poznań 11 grudnia 2015, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM. **Organizacja we współpracy** (z dr hab. Waldemarem Kuligowskim i dr Mariuszem Filipem).
4. V seminarium Sekcji Metodologicznej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego *Teorie i metodologia antropologii społeczno-kulturowej w optyce przedstawicieli nauk humanistycznych i społecznych*, Toruń 9 kwietnia 2016, Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu. **Organizacja we współpracy** z dr hab. Wojciechem Piaskiem z Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Toruńskiego.

Organizacja workshopów:

W 2012 roku na zaproszenie prof. dr. hab. Marii Dudzikowej współorganizowałam (z dr Joanną Prus) workshop: *Opis gęsty jako metoda badawcza. Semantyczna analiza tekstu* w ramach XXVI Letniej Szkoły Młodych Pedagogów (Summer School of Young Teachers) Białystok (19.09.2012).

W okresie od czerwca do września 2017 roku, w ramach projektu *DIVERCITY* zorganizowałam **5 warsztatów poświęconych zapobieganiu i zwalczaniu LGBT-fobii** w różnych przestrzeniach życia społecznego, spośród których 1 przeprowadziłam we współpracy z mgr Joanną Tomaszewską, mgr Celiną Strzelecką – doktorantkami studium Nauk o Kulturze UW, 3 z Aliną Szeptycką z wrocławskiego Stowarzyszenia Kultura Równości:

- 13 czerwca i 21 września 2017 współorganizowałam i prowadziłam **warsztaty antydyskryminacyjne dla młodych ludzi**, które miały na celu przybliżenie kulturowo-społecznych mechanizmów powstawania stereotypów i uprzedzeń na temat osób LGBT+, a także omówienie strategii zapobiegania i zwalczania przemocy motywowanej LGBT-fobią.
- 8 września zorganizowałam i przeprowadziłam w siedzibie Kultury Równości we Wrocławiu **warsztat dla osób LGBT**, podczas którego wypracowywano sposoby kontynuacji dobrych praktyk i rozwijania pomysłów w zakresie działań na rzecz normalizacji sytuacji tej społeczności w różnych przestrzeniach życia społecznego.
- 8 września 2017 r. zorganizowałam i współprowadziłam **warsztat dla dziennikarzy i blogerów: Promowanie komunikacji wolnej od LGBT-fobii**, podczas którego przeprowadzono analizę dyskursu oraz wizualnych materiałów prasowych na temat społeczności LGBT+ w celu zmapowania klisz językowych i stereotypowych reprezentacji, które są używane przez dziennikarzy i blogerów podejmujących tematykę LGBT+. Ważnym elementem warsztatu była dyskusja o potrzebie tworzenia rzetelnych, niedyskryminujących informacji na temat środowiska LGBT oraz wspierania i promowania komunikacji wolnej od dyskryminacji i mowy nienawiści.
- 18 września 2017 r. zorganizowałam i przeprowadziłam **warsztat dla środowiska wrocławskich prawników i przedstawicieli organów ścigania**, w którym wzięły udział specjalistki z zakresu prawa antydyskryminacyjnego: Karolina Więckiewicz ze Stowarzyszenia Lambda Warszawa oraz Dorota Seweryn-Stawarz z Fundacji na Rzecz Równości. Celem tego spotkania było szkolenie i wymiana doświadczeń w zakresie promowania prawa antydyskryminacyjnego, a w szczególności identyfikowania przestępstw motywowanych LGBT-fobią oraz właściwego wdrażania procedur i mechanizmów ich zgłaszania i procedowania, a także promowanie dobrych praktyk w zakresie ochrony i wspierania ofiar przemocy homofobicznej oraz strategii zapobiegających ich wtórnej wiktymizacji.

Współpraca z mediami i inne działania o charakterze popularyzatorskim:

- Współorganizowałam i brałam udział w debacie organizowanej przez Pełnomocnik Wojewody Dolnośląskiego ds. mniejszości etnicznych i narodowych Justynę Matkowską z udziałem przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych z terenu województwa dolnośląskiego. *Wielokulturowość – rzeczywistość społeczna czy projekt polityczny?* (06.04.2017, Wrocław).

- Na zaproszenie Stowarzyszenie Dolnośląski Kongres Kobiet i Katarzyny Lubinieckiej-Różyło, koordynatorki ds. równego traktowania w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, brałam udział w panelu dyskusyjnym o feminizmie, kobietach i polityce po specjalnym pokazie filmu „Sufrażystka” Sarah Gavron w Dolnośląskim Centrum Filmowym we Wrocławiu (6.11.2015, Wrocław).

- 18 listopada 2018r. brałam udział w panelu dyskusyjnym *Różne oblicza patriotyzmu dzisiaj* (wraz z prof. dr hab. Joanną Kurczewską z IFiS PAN oraz prof. dr hab. Juliuszem Gardawskim Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) w ramach cyklu *SocjoPercepcja w Recepcji*, który organizuje Polskie Towarzystwo Socjologiczne o. Wrocław we współpracy z Sekcją Socjologii Etniczności PTS, MWW Muzeum Współczesnym Wrocław oraz Recepcją.

- 17 września 2018r. brałam udział w panelu dyskusyjnym wokół filmu „*Żywobyci przy granicy. Babski godki z obu stron Olzy*” (wraz z dr hab. Grażyną Kubicą z Zakładu Antropologii Społecznej Instytutu Socjologii UJ i mgr Aliną Doboszewską z Fundacji Dobra Wola z Krakowa) w **II Wieczorze Europejskim** organizowanym przez Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. W. Brandta we Wrocławiu. W trakcie spotkania przedstawiałam m.in. wyniki moich badań i analiz dotyczących obecności nurtu *herstory* w podręcznikach szkolnych i szerzej w edukacji polskiej (oraz sposobów pozycjonowania kobiet w życiu społeczno-kulturowym w kontekstach nacjonalistycznych), które realizowałam w latach 2015-2017 w ramach projektu badawczego *Wizje narodu w polskich podręcznikach do nauki historii - porównawcze badania antropologiczne*.

- 23.02.2015 r. udzieliłam wywiadu na temat wielokulturowości Wrocławia oraz założeń idei Europejskiej Stolicy Kultury w programie Wrocławskiej Telewizji Regionalnej Wrocław pod Lupą; opowiadałam o wyborze Wrocławia na Europejską Stolicę Kultury 2016 roku oraz o znaczeniu zaprojektowanego logo ESK w kontekście polityki kulturalnej miasta.

- 19.05.2015 r. udzieliłam wywiadu w audycji Radia Lwów na temat sesji naukowej Etnologia a miasto, którą organizowałam wraz z Centrum Historii Miejskich Europy Środkowo-Wschodniej (26.09.2015) oraz projektu badawczego realizowanego w latach 2014-2015 wraz ze studentami KEiAK UW: *Wrocław-Lwów – sensoryczne wymiary miast*.

Od kilku lat podejmuję się inicjatyw, które mają na celu tworzenie przestrzeni dla współpracy i debaty antropologicznej. Za najważniejsze osiągnięcia w tym zakresie uznaję następujące przedsięwzięcia:

- Zorganizowanie wraz z dr M. Pawlakiem debaty w ramach konferencji: *Oblicza antropologii społeczno-kulturowej po Writing Culture. Wyzwania, dylematy, perspektywy*, które odbyły się w 15 marca 2013 r. w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej UW. Rezultatem konferencji oraz towarzyszącej jej dyskusji jest monograficzny numer „Zeszytów

Etnologii Wrocławskiej” 2014, nr 2 (21). Redakcja tematyczna: K. Majbroda, M. Pawlak. W numerze tym znajduje się także transkrypcja moderowanej przez nas dyskusji z udziałem zaproszonych polskich antropologów.

- Ogłoszenie, przeprowadzenie i opracowanie wraz z dr hab. Wojciechem Piaskiem z Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu Ankiety antropologicznej: *Etnografia – etnologia – antropologia kulturowa dzisiaj. Cele, zakresy i praktyki badawcze, wyzwania na przyszłość*, którą ogłosiliśmy w 2016 r. w ramach Sekcji Metodologicznej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Celem naszego przedsięwzięcia było zainicjowanie w środowisku antropologicznym refleksji na temat aktualnej kondycji antropologii, a także wyzwań, jakie stawia przed nią przyszłość. Opracowanie i szerokie omówienie tego projektu wraz z uzyskanymi odpowiedziami na ankietę stanowią wyrazisty przykład dyscyplinowej autorefleksji w nurcie ‘etnografii etnografii’ i metaantropologii. Merytoryczna analiza odpowiedzi ankietowych ukazała się w czasopiśmie „Lud” (K. Majbroda, W. Piasek, *Antropologia społeczno-kulturowa w Polsce dzisiaj. Dziedzictwo, terażniejszość, wyzwania i strategie na przyszłość. Wokół ankiety antropologicznej*, „Lud”, t. 101, 2017, s. 447-483).

- Kolejnym przedsięwzięciem, które uznaję za szczególnie ważne, jest zainicjowanie w 2018 roku powstania Pracowni Edukacji Otwierającej PTL. ‘Edukacja otwierająca’, której umieszczenie w nazwie zaproponowałam, obejmuje edukację międzykulturową, wielokulturową, genderową, obywatelską, edukację emancypującą, równościową i antydyskryminacyjną. Celem Pracowni jest wypracowanie wielowątkowej oferty edukacyjnej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, jej uspołnienie oraz popularyzacja zarówno dotychczasowych, jak i planowanych działań edukacyjnych oferowanych przez Towarzystwo. Pomysł ten spotkał się z zainteresowaniem wielu antropologów zajmujących się szeroko rozumianą edukacją regionalną, antydyskryminacyjną oraz animacją grup i społeczności lokalnych. Istotą projektu jest sieciowanie działań edukacyjnych, co jest niezwykle istotne dla infrastruktury praktyk edukacyjnych, umożliwia także nawiązywanie kontaktów i współpracy z lokalnymi społecznościami, organizacjami i instytucjami w różnych regionach Polski, a jednocześnie stanowi wyrazisty przykład wykorzystywania kapitału symbolicznego i kognitywnego dyscypliny poza akademią, w przestrzeni publicznej.

Katarzyna Majbroda